

የማርቆስ ወንጌል

የመጥምቁ ዮሐንስ ስብከት

1:2-8 ተጓ ምብ ማቴ 3:1-11፣ ሉቃ 3:2-16

1 የእግዚአብሔር ልጅ፤ የኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል መጀመሪያ፡፡

2 በነቢዩ በኢሳይያስ፤ እንዲህ ተብሎ ተጽፎ አልፎ፡፡ “እነሆ መንገደህን የሚያዘጋጅ መልእክተኛዬን በፊትህ እልክለሁ።”³ የጌታን መንገድ አዘጋጁ፤ ጥርጊያውንም አስተካክሎ እያለ በበረሃ የሚጮኽ ድምፅ፡፡

4 ስለዚህ መጥምቁ ዮሐንስ በበረሃ እያጠመቀና ለኅጢአት ስርዮት የንስሐ ጥምቀት እየሰበከ መጣ፡፡ ኃይሁዳ አገር በሞላ፤ የኢየሱሳልም ሰዎች በጠቅላላ ወደ እርሱ በሮሞ ሄደው ኅጢአታቸውን እየተናዘዙ በዮርዳኖስ ወንዝ በዮሐንስ እጅ ተጠመቁ፡፡

6 ዮሐንስ የግመል ጠጉር ይለብሰ፤ በወገቡ ጠፍሮ ይታጠቅ፤ አንበጣና የበረሃ ማር ይበላ ነበር፡፡ ፖስብ ተም፤ “እኔ ጌታን በየ ገዢው የሚመዘኑ ማሰባጠን ማሰባጠን ማሰባጠን፤ ከእኔ የሚበልጥ ከእኔ በኋላ ይመጣል፤ ፀእኔ በውሃ አጠምቃችኋለሁ፤ እርሱ ማን በመንፈስ ቅዱስ ያጠምቃችኋል” የሚል ነበር፡፡

የኢየሱስ መጠመቅና መፈተን

1:9-11 ተጓ ምብ - ማቴ 3:13-17፣ ሉቃ 3:21-22
1:12-13 ተጓ ምብ - ማቴ 4:1-11፣ ሉቃ 4:1-13

9 በዚህ ጊዜ ኢየሱስ የገሊላ ከተማ ከሆነችው ከናዝሬት መጥቶ በዮርዳኖስ ወንዝ በዮሐንስ እጅ ተጠመቀ፡፡¹⁰ ከውሃው በሚወጣበትም ጊዜ፤ ሰማያት ተከፍተው፤ መንፈስ ቅዱስ እንደ ርግብ በእርሱ ላይ ሲወርድ አየ፤¹¹ “የምወድህ ልጄ አንተ ነህ፤ በአንተ ደስ ይለኛል” የሚል ድምፅ ከሰማይ ተሰማ፡፡

12 ወዲያውም መንፈስ ቅዱስ ወደ በረሃ መራው፤¹³ በሰይጣንም እየተፈተነ አርባ ቀን በበረሃ ቁዩ፤ ከአራዊትም ጋር ነበር፤ መላእክትም አገለገሉት፡፡

የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት መመረጥ

1:16-20 ተጓ ምብ - ማቴ 4:18-22፣ ሉቃ 5:2-11፣ ዮሐ1:35-42

14 ዮሐንስ እስር ቤት ከገባ በኋላ፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ወንጌል እየሰበከ ወደ ገሊላ ሄደ፤¹⁵ “ጊዜው ደርሶአል፤ የእግዚአብሔር መንግሥት ቀርቧል፤ ንስሐ ማግኘት በወንጌልም እመኑ!” እያለ ይሰብክ ነበር፡፡

16 ኢየሱስ በገሊላ ባሕር አጠገብ ሲያልፍ፤

1:11 ማቴ 4:3
1:12 ማቴ 3:1፣ ማቴ 11:10፣ ሉቃ 7:27
1:13 ኢሳ40:3፣ ዮሐ1:23
1:14 ሉቃ 8:1
ማቴ 3:1፣ ሉቃ 1:77-8፣ ዮሐ1:26-33፣ ሉቃ 1:5፣ 22፣ 11፣ 16፣ 13፣ 24፣ 18፣ 25፣ 19፣ 34
1:16 ዘሌ 11:22፣ 2፣ 7፣ 1፣ 8
1:17 ሉቃ 13:25
1:18 ኢሳ44:3፣ ኢሳ2:23፣ ዮሐ1:33፣ ሉቃ 1:5፣ 24፣ 11፣ 16፣ 19፣ 4፣ 26
1:19 ማቴ 2:23፣ 3፣ 1
1:10 ዮሐ1:32
1:11 ማቴ 3:17
1:13 ዘጠ24:18፣ 1፣ 7፣ 19፣ 8፣ ማቴ 4:10፣ ሶጠ4:15
1:14 ማቴ 3:1፣ 4፣ 1፣ 2፣ 23
1:15 ዮሐ3:15፣ ሮሜ 5:6፣ ሉቃ 20:21፣ ገላ4:4፣ ኤጫ1:10

1:18 ማቴ 4:19
1:21 ሉቃ 39፣ ማቴ 4:23፣ ማር10:1
1:22 ማቴ 7:28፣ 29
1:24 መዝ16:10፣ ኢሳ41:14፣ 16፣ 20፣ ማቴ 2:23፣ 8፣ 29፣ ሉቃ 1:35፣ 24፣ 19፣ ዮሐ1:45፣ 46፣ 6፣ 69፣ ሉቃ 3:14፣ 14፣ 10፣ 24፣ 5፣ 1፣ ዮሐ2:20
1:25 ሉቃ 34
1:26 ማር9:20
1:27 ማር10:24፣ 32
1:28 ማቴ 9:26
1:29 ሉቃ 21:23
1:31 ሉቃ 7:14

ስምዖንና ወንድሙ እንድርዮስ ዓሣ አጥማጆች ስለ ነበሩ፤ መረብ ወደ ባሕር ሲጥሉ አያቸው፡፡¹⁷ ኢየሱስም፤ “ተከተሉኝ፤ ሰው አጥማጆች አደርጋችኋለሁ” አላቸው፡፡¹⁸ እነርሱም ወዲያውኑ መረባቸውን ትተው ተከተሉት፡፡

19 ትንሽ እልፍ እንዳለ፤ የዘብዴምስ ልጅ ያዕቆብና ወንድሙ ዮሐንስ በጀልባ ሆነው መረባቸውን ሲያበጁ አያቸውና፤²⁰ ወዲያውኑ ጠራቸው፡፡ “እነርሱም አባታቸውን ከቅ ጥር ሠራተኞቹ ጋር በጀልባው ላይ ትተው ተከተለውት ሄዱ፡፡

ኢየሱስ ርኩስ መንፈስ አስወጣ

1:21-28 ተጓ ምብ - ሉቃ 4:31-37

21 ከዚያም ወደ ቅርናሆም ሄዱ፤ ኢየሱስም ወዲያው በሰንበት ቀን ወደ ምክራብ ገብቶ ማስተማር ጀመረ፡፡²² እንደ ጸሐፍት ሳይሆን፤ እንደ ባለ ሥልጣን በማስተማሩ ሕዝቡ በትምህርቱ ተገረሙ፡፡²³ በዚያን ጊዜ በምክራባቸው ወስጥ የነበረ ርኩስ መንፈስ ይደረብት አንድ ሰው እንዲህ በማለት ጮኸ፤²⁴ “የነገራቱ ኢየሱስ ሆይ፤ ከኛ ምን ትሻለህ? ልታጠፋን መጣህን? እኔ ማን እንደ ሆንህ ጠውቃለሁ፤ አንተ የእግዚአብሔር ቅዱስ ነህ!”

25 ኢየሱስም፤ “ጸጥ በል፤ ከእርሱም ውጣ!” ብሎ ገሰጸው፡፡²⁶ ርኩስም መንፈስ ሰውየውን በገይል ካንፈራገጠው በኋላ እየጮኸ ወጣ፡፡²⁷ ሕዝቡ በሙሉ በመገረም፤ “ይህ ነገር ምን ድን ነው? ሥልጣን ያለው አዲስ ትምህርት መሆኑ ነው! ርኩስን መናፍሰትን እንኳ ያዛል፤ እነርሱም ይታዘዙለታል!” እያሉ እርስ በርስ ተጠያየቁ፡፡²⁸ ወዲያውም ዝናው በገሊላ ዙሪያ ባለ ስፍራዎች ሁሉ ተዳረሰ፡፡

ኢየሱስ ብዙዎችን ፈወሰ

1:29-31 ተጓ ምብ - ማቴ 8:14-15፣ ሉቃ 4:38፣ 39
1:32-34 ተጓ ምብ - ማቴ 8:16፣ 17፣ ሉቃ 4:40፣ 41

29 ወዲያው ከምክራብ እንደ ወጡ፤ ከያዕቆብና ከዮሐንስ ጋር ወደ ስምዖንና ወደ እንድርዮስ ቤት ገቡ፡፡³⁰ የስምዖን አማት በትኩሳት በሽታ ታማ ተጓታ ነበር፤ ስለ እርሷም ነገሩት፤³¹ ስለዚህም እርሱ ወደ ተኛችበት በመሄድ እጁን ይዞ አስነሣት፤ ትኩሳቱም ተዋቀተ፤ ተነሥታም ታሳለግላቸው ጀመር፡፡

¹ እንደ ጸሐፍት ቅጂ የእግዚአብሔር ልጅ የሚለው ሐረግ የላቸውም፡፡
² ወይም ከፊ፣ እንዲሁም ሉቃ 26 እና 27 ይጠቅማል፡፡

32 ጀንበር ከጠለቀች በኋላ፣ ምሽት ላይ የአካባቢው ሰዎች ሕመምተኞችንና በአጋንንት የተያዙትን ሁሉ ወደ እርሱ አመጡ።

33 የከተማዋ ሕዝብ በሙሉ በቤቱ ደጅ ላይ ተሰብስቦ ነበር። 34 እርሱም በተለያዩ በሽታ የታመሙትን ብዙዎችን ፈወሰ፤ ብዙ አጋንንትም አወጣ፤ ነገር ግን አጋንንቱ የኢየሱስን ማንነት ያውቁ ስለ ነበር እንዲናገሩ አልፈቀደላቸውም።

ኢየሱስ በገለልተኛ ስፍራ ጸለየ
1:35-38 ተጓ ምብ - ሉቃ 4:42-43

35 ማለዳም ገና ጎሕ ሳይቀድ፣ ኢየሱስ ተነሥቶ ከቤት ወጣ፤ ወደ አንድ ገለልተኛ ስፍራም ሄዶ ይጻልደ ጀመር። 36 ስምዖንና ባልደረቦቹም ተከትለው ይፈልጉት ጀመር፤ 37 ባገኙትም ጊዜ፣ “ሰዉ ሁሉ ይፈልግሃል” አሉት።

38 እርሱም፣ “ከዚህ ተነሥተን በአቅራቢያ ወዳሉት መንደሮች እገረድ፤ እዚያም ልሰባክ፤ የመጣሁት ለዚህ ነውና” አላቸው። 39 ስለዚህ ወደ ምክራባቸው እየገባ በመሰባኛ አጋንንትን በማስወጣት በመላዋ ገሊላ ይዘዋወር ጀመር።

ኢየሱስ ለምጻሙን ሰው አነጻ
1:40-44 ተጓ ምብ - ማቴ 8:2-4፣ ሉቃ 5:12-14

40 አንድ ለምጻሙ ወደ እርሱ ቀርቦ ከፊቱ በመንበርከክ፣ “በትፈቅድ እኮ ልታነጻኝ ትችላለህ” በማለት ለመነው።

41 ኢየሱስም ለሰውየው በመራራት እጁን ዘርግቶ ዳሰሰውና፣ “እፈቅዳለሁ፤ ጎጽ” አለው።

42 እርሱም ወዲያው ከለምጹ ነጻ፤ ከበሽታውም ተፈወሰ።

43 ኢየሱስም ሰውየውን አጥብቆ በማስጠንቀቅ እንዲህ ሲል አሰናበተው፤ 44 “ለማንም አንድ ነገር እንኳ እንዳትናገር ተጠንቀቅ፤ ነገር ግን ምስክር እንዲሆናቸው ሄደህ ራስህን ለካህን አሳይ፤ ስለ መንጻትህም ሙሴ ያዘዘውን መሥዋዕት አቅርብ” አለው።

45 ሰውየው ግን በሂደብት ሁሉ ነገሩን በሰፊው አወራ፤ ወሬውንም አሥራጨ። በዚህ ምክንያት ኢየሱስ ወደ ማንኛውም ከተማ በግልጽ መግባት አልተቻለውም፤ ከዚህም የተነሣ ከከተማ ውጭ በሚገኙ ሰዎች ቦታዎች መኖር ጀመረ፤ ሰዎች ግን ከየአቅጣጫው እርሱ ወዳለበት መምጣት አላቋረጡም።

ኢየሱስ ሽባ ፈወሰ
2:3-12 ተጓ ምብ - ማቴ 9:2-8፣ ሉቃ 5:18-26

2 ኢየሱስ ከጥቂት ቀን በኋላ ወደ ቅፍርና ሆም እንደ ተመለሰ፣ ወደ ቤት መግባቱን ሕዝቡ ሰማ። 2 ስለዚህ ከበሩ

1:32 ማቴ 4:24
1:34 ማቴ 4:23፣ ማር 3:12፣ ሐሥ 16:17-18
1:35 ሉቃ 3:21
1:38 ሉቃ 9:1
1:39 ማቴ 4:23-24
1:40 ማር 10:17
1:44 ሠሌ 13:49፣ 14:1፣ 1፣ 2፣ 3፣ 4፣ 5፣ 6፣ 7፣ 8፣ 9፣ 10፣ 11፣ 12፣ 13፣ 14፣ 15፣ 16፣ 17፣ 18፣ 19፣ 20፣ 21፣ 22፣ 23፣ 24፣ 25፣ 26፣ 27፣ 28፣ 29፣ 30፣ 31፣ 32፣ 33፣ 34፣ 35፣ 36፣ 37፣ 38፣ 39፣ 40፣ 41፣ 42፣ 43፣ 44፣ 45፣ 46፣ 47፣ 48፣ 49፣ 50፣ 51፣ 52፣ 53፣ 54፣ 55፣ 56፣ 57፣ 58፣ 59፣ 60፣ 61፣ 62፣ 63፣ 64፣ 65፣ 66፣ 67፣ 68፣ 69፣ 70፣ 71፣ 72፣ 73፣ 74፣ 75፣ 76፣ 77፣ 78፣ 79፣ 80፣ 81፣ 82፣ 83፣ 84፣ 85፣ 86፣ 87፣ 88፣ 89፣ 90፣ 91፣ 92፣ 93፣ 94፣ 95፣ 96፣ 97፣ 98፣ 99፣ 100

ውጭ እንኳ ሳይቀር ስፍራ እስኪታጣድረስ ብዙ ሕዝብ ተሰበሰበ፤ እርሱም የእግዚአብሔርን ቃል ሰበከላቸው። 3 ጥቂት ሰዎችም አንድ ሽባ በአራት ሰዎች አሸክመው ወደ እርሱ አመጡ። 4 ከሕዝቡ ብዛት የተነሣ ኢየሱስ ወዳለበት መቅረብ ስላልቻሉ፣ የቤቱን ጣራ እርሱ ባለበት በኩል ነድለው ቀዳዳ በማበጀት ሽባው የተኛበትን ዐልጋ በዚያ አወረዱ። 5 ኢየሱስም እምነታቸውን አይቶ ሽባውን፣ “አንተ ልጅ፣ ኅጢአትህ ተሰርዮሃል!” አለው። 6 በዚያ ተቀምጠው የነበሩ አንዳንድ ጸሐፍት ስለዚህ ነገር በልባቸው እየሰላሰሉ፣ 7 “ይህ ሰው እንዴት እንዲህ ይላል? በአምላክ ላይ የሰድብ ቃል እየተናገረ እኮ ነው! ከአንዱ ከእግዚአብሔር በስተቀር ማን ኅጢአትን ሊያሰተርይ ይችላል?” ብለው አሰቡ።

8 ኢየሱስም ወዲያው በልባቸው የሚያስቡትን በመንፈሱ ተረድቶ፣ “እንዴት እንዲህ ታስባላችሁ? 9 ሽባውን፣ ኅጢአትህ ተሰርዮ ለሃል፣ ከማለትና፣ ተነሥተህ ዐልጋህን ተሸክመህ ሃይ፣ ከማለት የቱ ይቀላል? 10 ነገር ግን የሰው ልጅ በምድር ላይ ኅጢአትን ለማስ ተሰረይ ሥልጣን እንዳለው እንድታውቁ በማለት ሽባውን፣ 11 “ተነሥተህ ዐልጋህን ተሸክመህ ወደ ቤትህ ሃይ” አለው። 12 እርሱም ተነሥቶ ሁሉም እያዩት ዐልጋውን ተሸክሞ ሄደ፤ በስፍራው የነበሩትም ሁሉ በሁኔታው በመደነቅ፣ “የዚህ ዐይነት ነገር ፈጽሞ አይተን አናውቅም!” በማለት ለእግዚአብሔር ምስጋና አቀረቡ።

የሌዊ መጠራት
2:14-17 ተጓ ምብ - ማቴ 9:9-13፣ ሉቃ 5:27-32

13 ኢየሱስም ዳግም ወደ ባሕሩ ዳርቻ ወጣ፤ ሕዝቡም በብዛት ወደ እርሱ መጡ፤ እርሱም አስተማራቸው። 14 በዚያም ሲያልፍ የእልፍ ዮስን ልጅ ሌዊን በቀረጥ መቀበያው ስፍራ ተቀምጦ አየውና፣ “ተከተለኝ” አለው፤ እርሱም ተነሥቶ ተከተለው።

15 በማቴዎስ ቤት በማእድ ተቀምጦ ሳለ፣ ብዙ ቀረጥ ሰብሳቢዎችና ኅጢአተኞች ተከትለውት ስለ ነበር፣ ከኢየሱስና ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ይመገቡ ነበር። 16 ከፈረሳውያን ወገን የነበሩ ጸሐፍት ከኅጢአተኞችና ከቀረጥ ሰብሳቢዎች ጋር ሲበላ ባዩት ጊዜ፣ ደቀ መዛሙርቱን “ከቀረጥ ሰብሳቢዎችና ከኅጢአተኞች ጋር ለምን ይበላል?” ሲሉ ጠየቋቸው።

17 ኢየሱስም የሚናገሩትን ሰምቶ፣ “ሐኪም

2:2 4* 13፣ ማር 1:45
2:3 ማቴ 4:24
2:5 ሉቃ 7:48
2:7 ሉቃ 4:32
2:10 ማቴ 8:20
2:12 ማቴ 9:8-33
2:13 ማር 1:45፣ ሉቃ 5:15፣ ዮሐ 6:2
2:14 ማቴ 4:19
2:16 ሐሥ 23:19፣ ማቴ 9:11
2:17 ሉቃ 19:10፣ 1ጢ 9:15

*40 ለም የሚለው ቃል በግሪኩ አገላለጽ የተለየ የቆዳ በሽታዎችን ያመለክታል

የሚያስፈልጋቸው ሕመምተኞች እንጂ ጤነኞች አይደሉም፤ እኔ ኅጢአተኞችን እንጂ ጸድቃንን ወደ ንስሐ ልጠራ አልመጣሁም” አላቸው።

ስለ ጸም የቀረበ ጥያቄ

2፥18-22 ተጓ ምብ - ማ፡14-17፣ ሉቃ 5፡33-38

18 የዮሐንስ ደቀ መዛሙርትና ፈረሳውያን ይጸሙ ነበር፤ አንዳንድ ሰዎችም መጥተው አያሱስን፣ “የዮሐንስን የፈረሳውያን ደቀ መዛሙርት ሲጸሙ፣ የአንተ ደቀ መዛሙርት የማይጸሙት ለምንድን ነው?” አሉት።

19 አያሱስም፣ እንዲህ አላቸው፣ “ሙሽራው ከእነርሱ ጋር እያለ ማይዎቹ ሊጸሙ ይችላሉ? ሙሽራው ከእነርሱ ጋር እያለ ሊጸሙ አይችሉም፤ 20 ሙሽራው ከእነርሱ የሚወሰድበት ወቅት ይመጣል፤ በዚያን ጊዜ ግን ይጸማሉ።

21 “በአርጌ ልብስ ላይ አዲስ ጨርቅ የሚጥፍ ማንም የለም፤ ይህ በደረግ ግን፣ አዲሱ ጨርቅ አርጌውን ይበጭቀዋል፤ ቀዳዳውም የባሰ ይሰ ፋል። 22 እንዲሁም አዲስ የወይን ጠጅ በአርጌ አቀማግጽ የሚያስቀምጥ የለም፤ ይህ ከተደረገው የወይን ጠጅ አቀማግጹን ያፈነ ጻዋል፤ የወይን ጠጅም አቀማግጹም ይበላ ሻሉ። ስለዚህ አዲስ የወይን ጠጅ መቀመጥ ያለበት በአዲስ አቀማግጽ ነው።”

አያሱስ የሰንበት ጌታ ነው

2፥23-28 ተጓ ምብ - ማ፡12፥1-8፣ ሉቃ፡6፥1-5 3፡1-6 ተጓ ምብ - ማ፡12፡9-14፣ ሉቃ 6፡6-11

23 በሰንበት ቀን አያሱስ በእርሻ መካከል ሲያልፍ፣ አብረውት በመጓዝ ላይ የነበሩት ደቀ መዛሙርቱ እሸት ይቀጥፉ ጀመር። 24 ፈረሳውያንም፣ “እነሆ፣ በሰንበት ቀን ለምን የተከለከለ ነገር ያደርጋሉ?” ሲሉ ጠየቁት።

25 እርሱም እንዲህ አላቸው፣ “ጭት በተራ በና የምግብ ፍላጎት በጸናበት ጊዜ አብረውት ከነበሩት ሰዎች ጋር ያደረገውን አላነበባችሁምን? 26 በሊቀ ካህናቱ በአብ ያታር ዘመን ወደ እግዚአብሔር ቤት ገብቶ፣ ካህናት ብቻ እንዲበሉት የተፈቀደውን የተቀደሰ ኅብስት ራሱ በልቶ አብረውት ለነበሩትም ሰዎች ሰጣቸው።”

27 ደግሞም እንዲህ አላቸው፣ “ሰንበት ለሰው ተፈጠረ እንጂ፣ ሰው ለሰንበት አልተፈጠረም፤ 28 ስለዚህ የሰው ልጅ የሰንበት ጌታዎ ነው።”

3 በሌላ ጊዜ ወደ ምክራብ ገባ፣ በዚያም እጁ የሰለለች ሰው ነበር። 2 ባም ክንያት ሊከሱት የሚፈልጉ ሰዎችም በሰንበት ቀን ይፈሩሰው እንደ ሆነ ለማየት ይጠባበቁ ነበር። 3 እርሱም እጁ የደረቀ

2፥18 ማ፡6፥16፣18፣ሐሥ13፡2
2፥20 ሉቃ17፡22
2፥23 ዘጸ23፡25
2፥24 ማ፡12፡2
2፥26 ዘሌ24፡5፣ጳ፡9፣14፣21፣፳፡6፣24፣25፣26፣27
2፥27 ዘወ23፡12፣ ዘጸ5፡14፣ጳ42፡16
2፥28 ማ፡6፡8፡20
3፥1 ማ፡6፡4፡23፣ ሉቃ1፡21
3፥2 ማ፡6፡12፡10፣ ሉቃ14፡1

ችውን ሰው፣ “በተሰበሰበው ሕዝብ ፊት ተነሥተህ ቁም” አለው።

4 አያሱስም፣ “በሰንበት ቀን የተፈቀደው መልካም ማድረግ ነው ወይስ ክፉ? ሕይወት ማግን ነውን ወይስ ማጥፋት?” አላቸው። እነርሱ ግን ዝም አሉ።

5 በልባቸው ደንጻናነት አገዮ በዙሪያው የቆሙትን በቀጣ ተመለከታቸውና ሰውየውን፣ “እጅህን ዘርጋ!” አለው፤ ሰውየውም እጁን ዘረጋ፤ እጁም ፍጹም ደገና ሆነችለት።

6 ፈረሳውያንም እንዴት ሊያጠፉት እንደ ሚችሉ ከሄሮድስ ወገን ከሆኑት ጋር መመካከር ጀመሩ።

ብዙ ሰዎች አያሱስን ተከተሉ

3፡7-12 ተጓ ምብ - ማ፡6 12፡15፡16፣ ሉቃ፡6፡17-19

7 አያሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ወደ ባሕሩ ሄደ፣ ከገሊላ የመጣ እጅግ ብዙ ሕዝብም ተከተለው፤ የሚሠራውን ነገር የሰሙ ሰዎችም ከይሁዳ፣ ከአያሩሳሌም፣ ከኢዶምያስ፣ በዮርዳኖስ ማዶ ካለው አገር እንዲሁም ከጢርስና ከሲዶና አካባቢ ወደ እርሱ መጡ። 8 የተሰበሰበውም ሕዝብ እንዳያጨፍንቀው አነስተኛ የሆነ ጀልባ እንዲጠጋጃለት ደቀ መዛሙርቱን አዘዘቸው። 10 ብዙዎችን ፈውሶ ስለ ነበር፣ በሕመም የሚሠቃዩ ሁሉ ሊጻሱት ይሽ ቀዳደሙ ነበር። 11 ርኩሳን መናፍሰትም ባዩት ቀጥሮ ከፊቱ እየወደቀ፣ “እንተ የእንደ ዚክጢኤር ልጅ ነህ!” በማለት ይጮኹ ነበር። 12 እርሱ ግን ማንነቱን እንዳይገልጹ አጥብቆ ይሠጸቸው ነበር።

የዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መሸም

3፡16-19 ተጓ ምብ ማ፡6 10፡2-4፣ ሉቃ፡6፡14-16፣ሐሥ1፡13

13 አያሱስ ወደ ተራራ ወጥቶ የሚፈልጋ

ቸውን ወደ እርሱ እንዲመጡ ጠራቸው፤ እነርሱም ወደ እርሱ መጡ። 14 ከእርሱ ጋር እንዲሆኑ፣ ለሰብከትም ይልካቸው ዘንድ ዐሥራ ሁለቱን ሾማቸው፣ ሐዋርያትም ብሎ ጠራቸው። 15 አጋንንትን እንዲያሰውጡም ሥልጣን ሰጣቸው። 16 የሾማቸውም ዐሥራ ሁለቱ እነዚህ ናቸው፣ ጴጥሮስ ብሎ የጠራው ስምም፣ 17 ባሕርያስ ይኸውም፣ የነጐድንድ ልጆች ብሎ የጠራቸው የዘብዴ ምስ ልጆች ያዕቆብና ወንድሙ ዮሐንስ፣ 18 እንድርያስ፣ ፊልጶስ፣ በርቶሎሜዎስ፣ ማቴዎስ፣ ቶማስ፣ የእልፍዮስ ልጅ ያዕቆብ፣ ታዴዎስ፣ ተቀናቃኙ ስምዖን፣ 19 እንዲሁም አሳልፎ የሰጠው የአስቆሮቱ ይሁዳ።

11 ወይም ከፊቱ፣ እንዲሁም ቀጥ 30 ይመ 14 እንዳንድ ቅጂች ሐዋርያትም ብዙ ጠራቸው የሚለው ሐረግ የላቸውም

ኢየሱስና ብዔል ዜቡል

3፡23-27 ተጓ ምብ - ግቴ12፡25-29፤ሉቃ11፡17-22

20ከዚያም ኢየሱስ ወደ አንድ ቤት ገባ፤ እርሱና ደቀ መዛሙርቱ ምግብ መብላት እንኳ እስኪሳናቸው ድረስ ሕዝቡ እንደ ገና በብዛት ተሰበሰቡ። 21ሁኔታውን የሰሙ ዘመዶቹም፣ “እእምሮውን ስቶአል” በማለት ይዘውት ለመሄድ ወዳለበት መጡ።

22ከኢየሩሳሌም የመጡ ጸሐፍትም፣ “ብዔል ዜቡል አድርጎታል፤ አጋንንትን የሚያወጣው በአጋንንት አለቃ ነው” አለ።

23እርሱም ጠራቸውና በምሳሌ እንዲህ አላቸው፤ “ሰይጣን ሰይጣንን እንዴት ሊያስወጣ ይችላል? 24እርስ በርሱ የሚከፋፈል መን ግሥት ለጸና አይችልም፤ 25ቤትም እርስ በርሱ ከተለያየ ሊቆም አይችልም። 26እንደዚህ ሁም ሰይጣን እርስ በርሱ የሚፃረርና የሚከፋፈል ከሆነ ሊቆም አይችልም፤ ያበቃልታል። 27ከዚህም የተነሣ አንድ ሰው አስቀድሞ ኅይለኛውን ሰው ሳያስር ወደ ኅይለኛው ሰው ቤት ሊገባና ንብረቱን ሊዘርፍ አይችልም፤ ቤቱን መዘርፍ የሚችለው ኅይለኛውን ሰው ሲያስር ብቻ ነው። 28እውነት እላችኋለሁ፤ የሰው ልጆች ኅጢአትና የሚሳደቡት ስድብ ሁሉ ይሰረይላቸዋል፤ 29ነገር ግን በመንፈስ ቅዱስ ላይ የሰድብ ቃል የሚናገር ሁሉ የዘላለም ኅጢአት ዕዳ ይሆንበታል እንጂ ለዘላለም አይሰረይለትም።

30ይህንንም ያለው፣ “ርኩስ መንፈስ አለበት” ስላሉት ነበር።

የኢየሱስ እናትና ወንድሞቹ

3፡31-35 ተጓ ምብ - ግቴ12፡46-50፤ ሉቃ8፡19-21

31ከዚህ በኋላ እናቱና ወንድሞቹ መጡ፤ በውጭ ቆመውም ሰው ልከውበት አስጠናት። 32በዙሪያው የተቀመጡ ብዙ ሰዎችም፣ “እነሆ፤ እናትህና ወንድሞችህ ውጭ ይፈልጉሃል” አሉት።

33እርሱም መልሶ፣ “እናቴ ማን ናት ወንድሞቼስ እነማን ናቸው?” አላቸው።

34በዙሪያው ወደ ተቀመጡትም በመመልከት፣ እንዲህ አለ፤ “እናቴና ወንድሞቼ እነዚህ ናቸው” 35የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርግ ሁሉ እርሱ ወንድሜ፣ እኅቴ፣ እናቴም ነውና።”

የዘረው ምሳሌ

4፡1-12 ተጓ ምብ - ግቴ13፡1-15፤ ሉቃ8፡4-10
4፡13-20 ተጓ ምብ - ግቴ13፡18-23፤ ሉቃ8፡ 11-15

4 በሌላ ጊዜ ደግሞ በባሕሩ አጠገብ ያስተምር ጀመር። እርሱ ባለበት አካባቢ እጅግ ብዙ ሕዝብ ስለ ተሰበሰበ፣ በባሕሩ ላይ ወዳለች ጀልባ ገብቶ ተቀመጠ፤ ሕዝቡም

3፡20 4*7፣ ግር6፡31
3፡21 ዮሐ10፡20፣ ሐሥ26፡24
3፡22 ግቴ9፡34፤10፡25፣ 11፤18፤12፡24፤15፤1፣ ዮሐ7፡20፤8፡48፤52፣ 10፡20
3፡23 ግር4፡2፤10
3፡27 ኢሳ49፡24፤25
3፡29 ግቴ12፡31፣ 32፤ሉቃ12፡1፤10
3፡31 4*21
4፡1 ግር2፡13፤3፤7

4፡2 4*11፣ ግር3፡23
4፡3 4*26
4፡8 ዮሐ15፡5፣ ጭ1፡6
4፡9 4*23፣ ግቴ11፡15
4፡11 ግቴ3፡2፣ 1፡ቀ።5፤12፤13፣ ጭ4፡5፤1፤ተፋ፤12፤1፣ ጠፍ3፡7
4፡12 ኢሳ69፤10፣ ግቴ13፤13፤15
4፡14 ግር16፡9፣ ሉቃ1፡2፤ሐሥ4፤31፣ 8፡4፤16፤6፤17፤11፣ ፊል1፤14
4፡15 ግቴ4፤10
4፡19 ግቴ19፤23፣ 1፣ ጠፍ6፡9፤10፤17፣ 1ዮሐ2፤15፤17

ሁሉ በባሕሩ ዳርቻ ባለው ስፍራ ላይ ተሰብስቦ ነበር። 2እርሱም ብዙ ነገሮችን በምሳሌ አስተማራቸው፤ እንዲሁም አላቸው፤ 3“ሰሙ፤ አንድ ዘሪ ዘር ሊዘራ ወጣ፤ ሳፍን በሚዘራበት ጊዜ አንዳንዱ መንገድ ላይ ወደቀ፤ ወፎችም መጥተው ለቅመው በሉት። 5ሌላው ቀይ ዐፈር በሌለበት በጭንጫ ቦታ ላይ ወደቀ፤ ዐፈሩ ጥልቀት ስላልነበረው ወዲያው በቀለ፤ 6ፀሐይ በወጣ ጊዜ ግን ጠወለገ፤ ሥር ስላልነበረውም ደረቀ። 7ሌላው ዘር ደግሞ በእሾኸ መካከል ወደቀ፤ እሾኸም አድኅ የዘሩን ተክል ስላነቀው ፍሬ አሳፈረም። 8ሌላው ዘር ደግሞ በመልካም መሬት ላይ ስለ ወደቀ በቅሎ አደገ፤ ፍሬም ሰጠ፤ አንዱ ሁሳዮ አንዱ ሥልሳ፤ ሌላውም መቶ ፍሬ አፈረ።” 9ቀጥሎም ኢየሱስ፣ “የሚሰማ ጆሮ ያለው ይስማ” አለ።

10ባቻውን በሆነ ጊዜ፣ ዐሥራ ሁለቱና አብረውት የነበሩት ሌሎች ስለ ምሳሌዎቹ ጠየቁት። 11እርሱም፣ “ለእናንተ የእግዚአብሔር መንግሥት ምስጢር ተሰጥቶአችኋል፤ በውጭ ላሉት ግን ነገር ሁሉ በምሳሌ ይነገራቸዋል፤ 12ይኸውም፣ “ማየቱን እንዲያዩ እንዳያስተውሉትም፤ መስማቱን እንዲሰሙ ልብ እንዳይሉትም፤ እንዳይመለሱና ኅጢአታቸው እንዳይሰረይላቸው ነው” አላቸው።

13ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፤ “ይህን ምሳሌ አልተረዳችሁትምን? ታዲያ ሌሎቹን ምሳሌዎች ሁሉ እንዴት ልትረዱ ትችላላችሁ? 14ዘረው ቃሉን ይዘራል። 15አንዳንድ ሰዎች በመንገድ ላይ የወደቀውን ዘር ይመስላሉ፤ ቃሉን በሚሰሙበት ጊዜ ሰይጣን ወዲያውኑ መጥቶ በውስጣቸው የተዘራውን ቃል ይወስደዋል። 16እንዲሁም ሌሎች በጭንጫ ቦታ ላይ የተዘራውን ዘር ይመስላሉ፤ ቃሉን በሚሰሙበት ጊዜ በደስታ ይቀበሉታል፤ 17ነገር ግን ሥር የሌላቸው ስለሆኑ የሚቁዩት ለጥቂት ጊዜ ብቻ ነው፤ በቃሉ ምክንያት መከራ ወይም ስደት በመጣ ጊዜ ወዲያውኑ ይሰናከላሉ። 18ሌሎቹ ደግሞ በእሾኸ መካከል የተዘራውን ዘር ይመስላሉ፤ ቃሉን መስማት ይሰማሉ፤ 19ነገር ግን የዚህ ዓለም ውጣ ውረድ፣ የሀብት አንገነት እንዲሁም የሌሎች ነገሮች ምኞት ቃሉን አንቀው በመያዝ ፍሬ እንዳያፈራ ያደርጉታል። 20ሌሎች በመልካም መሬት ላይ የተዘራውን ዘር ይመስላሉ፤ እነዚህም ቃሉን ሰምተው የሚቀበሉና ሰላሳ፣ ሥልሳ፣ መቶም ፍሬ የሚያፈሩ ናቸው”

622 ግሪኩ ብሔራዊ ወይም ብሔራዊ ይላል

የመቅረዙ መብራት ምሳሌ

21 እንዲህም አላቸው፤ “መብራት አምጥታችሁ ከዕንቅብ ወይም ከዐልጋ ሥር ታስቀምጣላችሁን? የምታስቀምጡት በመቅረዙ ላይ አይደለምን? 22 ስለዚህ ተደብቆ የማይገለጥ፣ ተሸሽኅ ወደ ብርሃን የማይወጣ የለም፤ ጸላሚ ጆሮ ያለው ይስማ።”

24 በመቀጠልም፣ “ስለምትሰሙት ነገር ጥንቃቄ አድርጉ፤ በምትሰፍሩበት መስፈሪያ ይሰፈርላችኋል፤ እንዲያውም ከዚያ የበለጠ ይጨመርላችኋል። 25 ላለው ይጨመርላታል፤ ከሌለው ላይ ግን፣ ያው ያለው እንኳ ይወሰድበታል” አላቸው።

የአዳጊው ዘር ምሳሌ

26 ከዚያም፣ እንዲህ አለ፤ “የእግዚአብሔር መንግሥት ይህን ትመስላለች፤ አንድ ሰው መሬት ላይ ዘር ይዘራል። 27 ሰውየው ሌሊት ይተኛል፤ ቀን ይነሣል ነገር ግን እርሱ ሳያውቅ ያ ዘር በቅሎ ያድጋል፤ 28 ምድርም ራስዋ በመጀመሪያ በቃያውን፣ ቀጥሎ ዛግውን፣ ከዚያም በዛግው ላይ የውሥር ፍሬ ታስገኛለች፤ 29 ፍሬው እንደ በሰለም መከር በመድረሱ፣ ሰውየው ወዲያው ማጭዳን አንሥቶ አጨዳ ይጀምራል።”

የሰናፍጭ ቅንጣት ምሳሌ

4፡30-32፣ ተጓ ምብ - ማቴ 13፡31-32፣ ሉቃ 13፡18-19

30 ደግሞም እንዲህ አለ፤ “የእግዚአብሔርን መንግሥት ከምን ጋር እናነጻጽራታለን? በምንስ ምሳሌ እንገልጻታለን? 31 በምድር ላይ ከሚዘራው ዘር ሁሉ እጅግ ያነሰችውን የሰናፍጭ ቅንጣት ትመስላለች፤ 32 ተዘርታ ካደገች በኋላ ግን፣ በአትክልቱ ቦታ ከሚገኙት ዕዕዋት ሁሉ ትበልጣለች፤ የሰማይ ወፎችም በትላልቅ ቅርንጫፎቿ ጥላ ሥር ያርፋሉ።”

33 ኢየሱስም ሰዎች መረዳት በሚችሉበት መጠን፣ እነዚህን በመሳሰሉ ብዙ ምሳሌዎች ነገራቸው። 34 ምንም ነገር ያለ ምሳሌ አይነግራቸውም ነበር። እርሱና ደቀ መዛሙርቱ ብቻ በሚሆኑበት ጊዜ ግን ሁሉንም ነገር በዝርዝር ያስረዳቸው ነበር።

ኢየሱስ ማዕበሉን ጸጥ አደረገ

4፡35-41 ተጓ ምብ - ማቴ8፡18-23-27፣ ሉቃ8፡22-25

35 ዩ ቀን በመሻ ጊዜ፣ “ወደ ማዶ እንሻገር” አላቸው። 36 እነርሱ ሕዝቡን ትተው በጀልባዋ ውስጥ እንዳለ በዚያው ይዘውት ሄዱ፤ ሌሎች ጀልባዎችም አብረውት ነበሩ። 37 በዚህ ጊዜ “ይላላኝ ዐውሎ ነፋስ ተነሣ፤ ማዕበሉም ውሃ እስኪሞላት ድረስ ጀልባዋን ያናውጣት ነበር። 38 ኢየሱስ ግን ትራስ ተንተርሶ ከጀልባዋ በስተ ኋላ በኩል ተኝቶ ነበር።

4፡21 ማቴ5፡15
4፡22 ኤር16፡17፣ ማቴ10፡26፣ሉቃ8፡17፣ 1፡2፣2
4፡23 ሉቃ9፣ ማቴ11፡15
4፡24 ማቴ7፡2
4፡25 ማቴ25፡29
4፡26 ማቴ13፡24
4፡29 ራእ14፡15
4፡30 ማቴ13፡24
4፡33 ዮሐ16፡12
4፡34 ዮሐ16፡12
4፡36 ሉቃ1፣ ማር3፡9፣5፡2፣21፣ 6፡32፣45

እነርሱም ቀስቅሰውት፣ “መምህር ሆይ፤ ስናልቅ አይገድህምን?” አሉት።

39 እርሱም ተነሥቶ ነፋሱን ገሠጸው፤ ባሕሩንም፣ “ጸጥ፣ ርጭ በል!” አለው። ነፋሱም ጸጥ፣ ርጭ አለ፤ ፍጹምም ጸጥታ ሆነ።

40 ደቀ መዛሙርቱንም፣ “ስለ ምን እንዲህ ፈራችሁ? እስከዚህ እምነት የላችሁምን?” አላቸው።

41 እነርሱም በፍርሀት ተውጠው እርስ በርሳቸው፣ “ነፋሱም ሞገዱም የሚታዘዙለት ይህ ማን ነው?” ተባባሉ።

አጋንንት ያደረገበት ሰው መፈወሱ

5፡1-17 ተጓ ምብ - ማቴ8፡28-34፣ ሉቃ8፡26-37
5፡18-20 ተጓ ምብ - ሉቃ 8፡38-39

5 ባሕሩን ተሻግረው ጌርሴኖን ወደ ተባለ አገር መጡ። 2 ኢየሱስ ከጀልባ ለእንደ ወረደ፣ ርኩስ መንፈስ ያደረገበት ሰው ከመቃብር ቦታ ወጥቶ ሊገኘው ወደ እርሱ መጣ። 3 ይህ ሰው በመቃብር ቦታ ውስጥ የሚኖርና ማንም በስንሰለት እንኳ ሊያስረው የማይችል ነበር። 4 ብዙ ጊዜ በእግር ብረትና በስንሰለት ይታሰር ነበር፤ ነገር ግን የእጅ ሰንሰለቱን ይታሰር፤ የእግር ብረቱንም ይሰብር ነበር። ማንም ይዞ ሊያቁዩው የሚችል አልነበረም።

5 በመቃብሮቹና በተራራዎቹ መካከል ቀንና ሌሊት እየተዘዋወረ በመጮኸ ሰውነቱን በድንጋይ ይቁራርጥ ነበር።

6 ይህም ሰው ኢየሱስን ከፍቅ ባየው ጊዜ ወደ እርሱ ሮጦ ከፊቱ ተንበርክኮ ሰገደለት፤ 7 በታላቅ ድምፅ ጮኸም፣ “አንተ የልዑል እግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ሆይ፤ ከእኔ ምን አለህ? እንዳታወቃለህ የእግዚአብሔር ይዠኝ ሃለሁ!”

አለው። 8 ይህንንም ያለው ኢየሱስ፣ “አንተ ርኩስ መንፈስ ከዚህ ሰው ውጣ!” ብሎት ስለ ነበር ነው።

9 ከዚያም ኢየሱስ፣ “ስምህ ማን ነው” ብሎ ጠየቀው። “ብዙ ነንና ስሜ ሌጌዎን ነው” አለው። 10 ከአገር እንዳያስወጣቸውም አጥብቆ ለመነው።

11 በአቅራቢያውም በሚገኝ ኩረብታ ላይ ትልቅ የዐሣማ መንጋ ተሰማርቶ ነበር። 12 ርኩሳን መናፍቱም ኢየሱስን፣ “ወደ ዐሣማዎቹ ስደደን፤ እንድንገባባቸውም ፍቀድልን” ብለው ለመኑት።

13 እርሱም ፈቀደላቸው። ርኩሳን መናፍቱም ወጥተው በዐሣማዎቹ ገቡባቸው፤ ሁለት ሺህ ያህል ዐሣማዎችም በገደሉ አፋፍ በመገደርደር ቀጭኑ ወርደው በባሕር ውስጥ

4፡40 ማቴ14፡31፣ ማር16፡14
5፡2 ማር1፡23፣4፡1
5፡7 ማቴ4፡3፣ 8፡29፣ሉቃ1፡32፣6፡35
፡ኤሥ16፡17፣ 0፡17፡1
5፡9 ሉቃ15

91 እንደገና ቅጂን ገራለች ሌሎች ደግሞ ገራለች ይላሉ።
92 ወይም ከፊ፣ እንዲሁም ሉቃ 8፡13 ይሆናል።

ሰጠሙ።

14እረኞቹ ሸሽተው ሄዱ፤ ወሬውን በከተማና በገጠር አዳረሱት፤ ሕዝቡም የሆነውን ለማየት ካለበት ወጣ። 15ወደ ኢየሱስም በመጡ ጊዜ፤ የአጋንንት ሰራዊት አድረው በት የነበረው ሰው፤ ልብስ ለብሰና እእም ሮው ተመልሶት በዚያ ተቀምጦ አዩት፤ ፈሩም። 16ይህን ያዩ ሰዎችም አጋንንት ስላደረቡት ሰው የተደረገውንና ስለ ዐሣ ማምቻም ለሕዝቡ አወሩ። 17ከዚያም ሕዝቡ አገራቸውን ለቆ እንዳሄዱላቸው ኢየሱስን ይለምኑት ጀመር።

18ኢየሱስ ወደ ጀልባዩቱ በሚገባበት ጊዜ፤ አጋንንት አድሮበት የነበረው ሰው አብሮት ለመሄድ ለመሄድ። 19ኢየሱስ አልፎ ደለትም፤ ነገር ግን፤ “ወደ ቤትህ ሂድ፤ ለዘመዶችህም ጌታ ምን ያህል ታላቅ ነገር እንዳደረገልህና ያሳየህን ምሕረት ንገራቸው” አለው። 20ሰውየውም ሂደ፤ ኢየሱስ ያደረገ ገለትን ነገር ሁሉ ዐሥር ከተማ* በተባለው አገር ያወራ ጀመር፤ የሰሙትም ሁሉ ተደኑቁ።

የሞተችው ልጅና የታመመችው ሴት

5:22-43 ተገ ምብ - ግቴ9:18-26፣ ሉቃ8:41-56

21ኢየሱስ እንደ ገና በጀልባ ወደ ማይ በተሻገረ ጊዜ፤ ብዙ ሕዝብ በዙሪያው ተሰባሰበ፤ በባሕሩ ዳርቻም እንዳለ፤ 22ከምክራብ አለቆች አንዱ ኢየሁድስ የተባለው ወደዚያ መጥቶ ስለ ነበር፤ ኢየሱስን ባየው ጊዜ በእግሩ ላይ ወድቆ፤ 23-ትንሿ ልጅ ሞት አፋፍ ላይ ናትና ድና በሕይወት እንድትኖር መጥተህ እጅህን ጫንባት” በማለት አጥብቆ ለመነው። 24ኢየሱስም አብሮት ሂደ።

ብዙ ሕዝቡም ዙሪያውን እየጨናነቀው ተከተለው። 25ዐሥራ ሁለት ዓመት ደም ሲፈሳት የኖረችም ሴት በዚያ አበረች፤ 26ብዙ ባለ መድኃኒቶች ዘንድ በመንከራተት ያላትን ሁሉ ብትጨርስም፤ ሕመሙ ባሰባት እንጂ አልተሻ ላትም ነበር። 27ስለ ኢየሱስም በሰማች ጊዜ፤ ከበስተ ጓላው በሰዎች መካከል መጥታ ልብሱን ነካች፤ 28ምክንያቱም፤ “እንደ ምንም ብዬ ልብሱን ብቻ እንኳ ብካካ ፈፈወሳለሁ” የሚል እምነት ነበራት። 29ዐሚ ፈሰው ደሚ ወዳያውኑ ቆመ፤ ከሥቃይዋ መገላገም በሰውነቷ ታወቃት።

30ወዲያውኑ ኢየሱስ፤ ጎይል ከእርሱ እንደ ወጣ ዐውቆ፤ ወደ ሕዝቡ ዘወር በማለት፤ “ልብሴን የነካው ማን ነው?” አለ።

31ደቀ መዛሙርቱም፤ “ሕዝቡ ተጨናንቆ ሲጋፋህ እያየህ፤ ‘ማን ነው የነካኝ?’ እንዴት ትላለህ? አለት።

32ኢየሱስ ግን ይህንን ያደረገው ማን እንደ

5:15 4*9:16:18፣ ግቴ4:24
5:19 ግቴ8:4
5:20 ግቴ4:25፣ ግር7:31
5:21 ግቴ9:1፣ ግር4:1
5:22 4*35:36፣ 38:ሉቃ13:14፣ ሐሥ13:15፣18:18:17
5:23 ግቴ19:13፣ ግር6:5፣7:32፣8:23፣ 16:18፣ሉቃ4:40፣ 13:13፣ሐሥ6:6
5:25 ዘሌ15:25፣8፣30
5:28 ግቴ9:20
5:29 4*34
5:30 ሉቃ5:17፣ 6:19

ሆነ ለማየት ዙሪያውን ተመለከተ። 33ሴት የዋም ምን እንደ ተደረገላት ባወቀች ጊዜ እየፈራችና እየተንቀጠቀጠች መጥታ በፊቱ ተደፋች፤ እውነቱንም ሁሉ ነገረችው። 34እርሱም፤ “ልጄ ሆይ፤ እምነትሽ አድኖሻል፤ በሰላም ሂጃ፤ ከሥቃይሽም ዕረፊ” አላት።

35ኢየሱስም በመነጋገር ላይ እያለ፤ ሰዎች ከምክራቡ አለቃ ከኢየሁድስ ቤት መጥተው፤ “ልጅህ ሞታለች፤ ከእንግዲህ መምህሩን ለምን ታደክመዋለህ?” አለት።

36ኢየሱስ ግን ሰዎቹ የተናገሩትን ችላ በማለት የምክራቡን አለቃ፤ “እመን ብቻ እንጂ አትፍራ።” አለው።

37ከጌጥሮስና ከያዕቆብ እንዲሁም ከያዕቆብ በውንድም ከዮሐንስ በቀር ማንም እንዲከተለው አልፎታደም። 38ወደ ምክራቡ አለቃ ቤት እንደ ደረሱ፤ ኢየሱስ ግርግሩንና ሰዎቹም ዋይ ዋይ እያሉ አምርረው ሲያለቅሱ ተመለከተ። 39ወደ ቤትም ገብቶ፤ “ይህ ሁሉ ግርግርና ልቅሶ ምንድን ነው? ብላቴናይቱ ተኝታለች እንጂ አልሞተችም” አላቸው። 40ሰዎቹ ግን ሣቁበት።

ሰዎቹን ሁሉ ከቤት ካሰወጣ በኋላ፤ የብላቴናይቱን አባትና እናት እንዲህም አብረውት የመጡትን ደቀ መዛሙርት አስከትሎ ብላቴናይቱ ወዳልችበት ገባ። 41ከዚያም የብላቴናይቱን እጅ ይዞ፤ “ጣሊታ ቁሚ!” አላት፤ ትርጉሙም፤ “አንቺ ልጅ ተነሿ!” ማለት ነው። 42ብላቴናይቱም ወዲያውኑ ተነሥታ ቆመች፤ ወዲያ ወዲህም ሂደች። ዕድሜዋም ዐሥራ ሁለት ዓመት ነበር። ሰዎቹም በሁኔታው እጅግ ተደነቁ። 43እርሱም ይህን ነገር ማንም እንዳያውቅ አጥብቆ አስጠነቀቃቸው፤ የሚባላ ነገር እንዲሰጧትም ነገራቸው።

ነቢይ በአገሩ አይከበርም

6:1-6 ተገ ምብ - ግቴ13:54-58

6 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ከዚያ ተነሥቶ ወደ ገዛ አገሩ ሂደ፤ ደቀ መዛሙርቱም ተከተሉት። 2ሰንበትም በደረሰ ጊዜ፤ በምክራብ ይሰተምር ጀመር፤ የሰሙትም ብዙ ሰዎች፤ ተደነቁ።

እነርሱም እንዲህ አሉ፤ “ይህ ሰው እነዚህን ነገሮች ከየት አገኛቸው? ይህ የተሰጠው ጥበብ ምንድን ነው? ደግሞም እነዚህ ታምራት እንዴት በእጁ ይደረጋሉ! 3ይህ ዐናጠው አይደለም? የማርያም ልጅ፤ የያዕቆብና የዮሴፍ፤ የይሁዳና የሰምዖን ወንድም አይደለም? እነሱ

*20 ሠር ከግ የሚባለውን አብዮት ግሪኩ ይካሄዳል ይለዋል።
*3 ግሪኩ የሴላ ይለዋል።

5:34 ግቴ9:22፣ ሐሥ15:33
5:35 4*22
5:37 ግቴ4:21
5:38 4*22
5:39 ግቴ9:24
5:41 ግር1:31፣ ሉቃ7:14
5:43 ግቴ8:4
6:1 ግቴ2:23
6:2 ግቴ4:23፣ 7:28፣ግር1:21
6:3 ግቴ11:6፣ 12:46፣ዮሐ6:61

ቹስ እዚሁ እኛው ዘንድ አይደለምን? ከዚህም የተነሳ ተሰናክሎብት።

⁴ኢየሱስም፣ “ነቢይ የማይክበረው በገዛ አገሩ፣ በዘመዶቹ መካከልና በቤተ ሰቡ ዘንድ ብቻ ነው” አላቸው። ⁵እዚያም በጥቂት ሕመምተኞች ላይ እጁን ጭኖ ከመፈወሱ በስተቀር ምንም ታምራት ሊሠራ አልቻለም፤ ፍባላ ማመናቸውም ተደኔቀ።

ኢየሱስ ዐሥራ ሁለቱን ሳክ

6፥7-11 ተጓ ምብ - ማቴ 10፥19-14፣ ሉቃ9፥13-5

ከዚያም ኢየሱስ በየመንደሩ እየተዘዋወረ ያስተምር ነበር። ገዐሥራ ሁለቱን ወደ እርሱ ጠርቶ፣ ሁለት ሁለቱን ላካቸው፣ በርኩሳንተ መናፍሱትም ላይ ሥልጣን ሰጣቸው።

⁸ይህንንም ትእዛዝ ሰጣቸው፣ “ለመንገዳችሁ ከበትር በስተቀር፣ እንጀራ ወይም ከረጢት ወይም ደግሞ ገንዘብ በመቀነታችሁ አትይዙ፤ ⁹ጫማ አድርጉ፣ ነገር ግን ሁለት እጅ ጠብብ አትልበሱ፤ ¹⁰ወደ አንድ ቤት በምትገቡበት ጊዜ ከዚያች ከተማ እስከ ክትወጡ ድረስ እዚያው ቁዩ፤ ¹¹የትኛውም ቦታ የማይቀበላችሁ ወይም የማይሰማችሁ ከሆነ፣ ከዚያ ስፍራ ስትወጡ ምስክር እንዲሆንባቸው ከእግራችሁ ሥር ያለውን ትቢያ በዚያ አራግፉ።”

¹²እነርሱም ከዚያ ወጥተው፣ ሰዎች ንስሐ እንዲገቡ ሰበኩ፤ ¹³ብዙ አጋንንት አስወጡ፤ ብዙ ሕመምተኞችንም ዘይት እየቀቡ ፈፈሱ።

የመጥምቁ የሐንስ መሰዋፍ

6፥14-29 ተጓ ምብ - ማቴ14፥1-12
6፥14-16 ተጓ ምብ - ሉቃ9፥7-9

¹⁴የኢየሱስ ስም እየታወቀ በመምጣቱ፣ ንጉሥ ሄሮድስ ይህንን ሰማ። አንዳንዶችም፣ “የዚህ ዐይነት ታምር በእርሱ የሚሠራው መጥምቁ የሐንስ ከሙታን ቢነሣ ነው” ይሉ ነበርቸው። ¹⁵ሌሎቹም፣ “ኤልያስ ነው” አሉ።

አንዳንዶች ደግሞ፣ “ከቀደምት ነቢያት እንደ አንዱ ነቢይ ነው” ይሉ ነበር።

¹⁶ሄሮድስ ነገሩን ሲሰማ ግን፣ “እኔ ራሱን ያስቈረጥሁት የሐንስ ከሙታን ተነሥቶአል አለ።

¹⁷ሄሮድስ ራሱ የወንድሙን የፊልጶስን ሚስት ሄሮድያዳን በማግባቱ ምክንያት፣ ተይዞ እንዲታሰር ትእዛዝ በመስጠት የሐንስን ወህኒ ቤት አስገቡት ነበር ¹⁸የሐንስ ሄሮድስን፣ “የወንድምህን ሚስት ታገባት ዘንድ ሕግ ይከለክልሃል” ይለው ነበርና። ¹⁹ሄሮድያዳም በዚህ ቁም ይዛበት ልታስገድለው ፈለገች፣ ነገር ግን አልሆነላትም። ²⁰ምክንያቱም የሐንስ ጸድቅና ቅዱስ ሰው መሆኑን ሄሮድስ በማወቁ ይፈራውና ይጠ

6፥4 ሉቃ4፥24፣
ዮሐ4፥44
6፥5 ማር5፥23
6፥6 ማቴ9፥35፣
ማር1፥39፣
ሉቃ13፥22
6፥7 ዘጸ17፥6፣
ማቴ10፥1፣
ማር3፥13፣ሉቃ10፥1
6፥11 ማቴ10፥14
6፥12 ሉቃ9፥6
6፥13 ያዕ5፥14
6፥14 ማቴ3፥1
6፥15 ማሌ4፥5፣
ማቴ16፥14፣21፣11፣
ማር8፥28
6፥17 ማቴ4፥12፣
11፥2፣ሉቃ3፥19፥20
6፥18
ዘሌ18፥16፣20፥21

ብቀው ነበር። የሐንስ የሚናገረውን ሲሰማ ሄሮድስ ቢታወክም፣ በደስታ ያደምጠው ነበር።

²¹በመጨረሻም አመቺ ቀን መጣ። ሄሮድስ በተወለደበት ዕለት ለከፍተኛ ሹማምቱ፣ ለጦር አዛዦቹና በገሊላ ለታወቁ ታላላቅ ሰዎች ግብግብ አደረገ። ²²የሄሮድያዳም ልጅ ገብታ በዘፈነች ጊዜ ሄሮድስንና ተጋባዦቹን ደስ አስነቻቸው። ንጉሡም ብላቴናዩ ቱን፣ “የምትፈልገውን ሁሉ ጠይቁኝ እስጥ ሻለሁ” አላት። ²³ደግሞም “እስከ መንግሥቴ እኩሌታ ድረስ እንኳ ቢሆን፣ የምትጠይቁኝን ሁሉ እስጥሻለሁ” ሲል በመሐሳ ቃል ገባለች።

²⁴እርሷም ወጥታ እናቷን፣ “ምን ልለሆነው?” አለቻት። እናቷም፣ “የመጥምቁን የየሐንስን ራስ” አለቻት።

²⁵ብላቴናዩቱም ወዲያው ፈጥና ወደ ንጉሡ በመመለስ፣ “የመጥምቁ የሐንስን ራስ አሁን በሳሕን እንድትሰጡኝ እፈልጋለሁ” አለችው።

²⁶ንጉሡ በነገሩ እጅግ አዘነ፣ በተጋበዙት እንግዶች ፊት የመሐላ ቃሉን ለማጠፍ አልፎ ለገም። ²⁷ስለዚህ አንዱን ወታደር በፍጥነት ልኮ፣ የየሐንስን ራስ ቁርጠ እንዲያመጣ አዘዘው፣ እርሱም ሂዶ በወህኒ ቤቱ ውስጥ ራሱን ቁርጠ፣ ²⁸በሳሕን አምጥቶ ለብላቴናዩቱ ሰጣት፣ ብላቴናዩቱም ለእናትባ ሰጠች። ²⁹የየሐንስ ደቀ መዛሙርትም ይህን እንደ ሰሙ መጠ፣ ራሳውንም ወስደው ቀበሩት።

ኢየሱስ አምስት ሺህ ሰዎች መገባ

6፥32-44 ተጓ ምብ - ማቴ 14፥13-21፣ ሉቃ9፥10-17፣ ዮሐ6፥5-13
6፥32-44 ተጓ ምብ - ማር8፥2-9

³⁰ሐዋርያትም በኢየሱስ ዙሪያ ተሰብስበው የሠሩትንና ያስተማሩትን ዙሪያ ነገሩት። ³¹ብዙ ሰዎች ይመጡና ይሄዱ ስለ ነበር ምግብ እንኳ ለመብላት ጊዜ ስላልነበራቸው፣ “እስቲ ብቻችሁን ከእኔ ጋር ወደ አንድ ገለልተኛ ስፍራ እንሂድና ጥቂት ዕረፍ” አላቸው።

³²ስለዚህ ብቻቸውን ወደ አንድ ገለልተኛ ስፍራ በጀልባ ሄዱ። ³³እነርሱም ሲሄዱ ብዙ ሰዎች አይተው ዐወቋቸው፣ ከከተማችም ሁሉ በእግር እየሮጡ ቀድመዋቸው ደረሱ።

³⁴ኢየሱስ ከጀልባዋ በሚወርድበት ጊዜ ብዙ ሕዝብ ተሰብስቦ አየ፣ እረኛ እንደሌላቸው በጎች ስለ ነበሩም አዘነላቸው፣ ብዙ ነገርም ያስተምራቸው ጀመር።

³⁵በዚህ ጊዜ ቀኑ እየመሸ በመሄዱ ደቀ መዛሙርቱ ወደ እርሱ ቀርበው እንዲህ

⁴⁷ ወይም ከፉ
⁴⁸ 14 አንዳንድ ቅጂች ይል ነበር ይላሉ
²⁰ አንዳንድ የጥንት ቅጂች ብዙ ነገር ያደርገ ነበር ይላሉ

6፥20 ማቴ11፥9
6፥21 እስ1፥3፣
2፥18፣ሉቃ3፥1
6፥23 እስ5፥3፥6፣
7፥2
6፥30 ማቴ10፥2፣
ሉቃ9፥10፣17፥5፣
22፥14፣24፥10፣
ሐሥ1፥2፥26
6፥31 ማር3፥20
6፥32 ፋ፥45፣
ማር4፥36
6፥34 ማቴ9፥36

አሉት፤ “ይህ ቦታ ምድረ በዳ ነው፤ ቀኑም መሸቶአል፤ ³⁶በአካባቢው ሰው ወዳለበት መንደር ሄደው የሚበላ ነገር ገዝተው እንዲመገቡ ሕዝቡን አሰናብታቸው።”

³⁷እርሱ ግን መልሶ፤ “የሚበሉትን እናገተው ስጧቸው” አላቸው።

እነርሱም፤ “ሄደን በሁለት መቶ ዲናር እን ጀራ ገዝተን የሚበሉትን እንስጣቸውን?” አሉት።

³⁸እርሱም፤ “ስንት እንጀራ አላችሁ? እስቲ ሄዳችሁ እየ” አላቸው።

አይተውም፤ “አምስት እንጀራና ሁለት ዓጥ” አሉት።

³⁹ከዚያም፤ ሕዝቡን በለመለመ ሣር ላይ በቡድን በቡድን እንዲያስቀምጡ አዘዘቸው።

⁴⁰ሕዝቡም መቶ መቶና አምሳ አምሳ ሆነው በቡድን በቡድን ተቀመጡ። ⁴¹እርሱም አምስቱን እንጀራና ሁለቱን ዓጥ ይዞ ወደ ሰማይ በማየት ባረከ፤ እንጀራውንም ቁርሶ እንዲያቀርቡላቸው ለደቀ መዛሙርቱ ሰጠ፤ ሁለቱንም ዓጥ ለሁሉም አካፈለ።

⁴²ሁሉም በልተው ጠገቡ፤ ⁴³ደቀ መዛሙርቱ ተምስሰው ስተዋወቁ፤ እንጀራና ዓጥ፤ ሰሥራ ሁለት መሰብ መሉ ፍርፋሪ አነሡ።

⁴⁴እንጀራውንም የበሉት አምስት ሺህ ወንዶች ነበሩ።

ኢየሱስ በባሕር ላይ በእግሩ ሄደ

6:45-51 ተጓ ምብ ግጥ፤ 14:22-32፤ ዮሐ6:15-21
6:53-56 ተጓ ምብ - ግጥ፤ 14:34-36

⁴⁵ወዲያውም እርሱ ሕዝቡን እያሰናበተ ሳለ፤ ደቀ መዛሙርቱ በጀልባ ወደ ቤተ ሳይዳ ቀድመውት እንዲሻገሩ አዘዘቸው፤

⁴⁶ከዚያም ትቶአቸው ለጸልይ ወደ ተራራ ወጣ።

⁴⁷በመሸም ጊዜ ጀልባዋ ባሕሩ መካከል ነበረች፤ እርሱም ብቻውን በምድር ላይ ነበር።

⁴⁸ነፋሱ በርትቶባቸው ስለ ነበር፤ ደቀ መዛሙርቱ ከመቅዘፊያው ጋር ሲታገሉ አያቸው፤ በአራተኛውም ክፍለ ሌሊት ገደ ማ፤ በባሕር ላይ እየሄደ ወደ እነርሱ መጣ፤ በአጠገ ባቸውም ዐልፎ ሊሄድ ነበር። ⁴⁹ነገር ግን በባሕር ላይ ሲሄድ ባዩት ጊዜ ምትሐት መስሎአቸው ጮኹ።

⁵⁰ሁሉም እርሱን ባዩት ጊዜ ደንግጠው ነበርና።

እርሱም ወዲያውኑ አነጋገራቸውና፤ “አይዞ አችሁ! እኔ ነኝ፤ አትፍሩ!” አላቸው። ⁵¹እርሱም በጀልባዋ ላይ ወጥቶ አብሮአቸው ሆነ፤ ነፋሱም ተወ፤ እነርሱም እጅግ ተደነቁ፤

⁵²የእንጀራውን ታምር አሳስተዋሉም ነበርና፤ ለባቸውም ደንድኖ ነበር።

⁵³በተሻገሩም ጊዜ፤ ጌንሴሬጥ ደርሰው ወረዱ፤ ጀልባዋንም እዚያው አቆሙ። ⁵⁴ወዲ

6:37 2ነገ4:42ኛ44
6:38 ግጥ፤ 15:34፤ ግር8:5
6:41 ግጥ፤ 14:19
6:45 4ኛ 32፤ ግጥ፤ 11:21
6:46 ሉቃ3:21
6:49 ሉቃ24:37
6:50 ግጥ፤ 14:27
6:51 4ኛ 32፤ ግር4:39
6:52 ግር8:17ኛ21
6:53 ዮሐ6:24:25

ያው እንደ ወረዱም፤ ሕዝቡ ኢየሱስን ዐውቁት፤ ⁵⁵ወደ አካባቢውም ሁሉ በመሮጥ ሕመም ተኛችን በዐልጋ ላይ እየተሸከሙ እርሱ ወደሚገኝበት ስፍራ ሁሉ የመጡ ነበር። ⁵⁶በየደረሰበት መንደር ወይም ከተማ ወይም ገጠር ሁሉ ሕመምተኞችን በየአደባባይ እየ ስተመጡ የልብሱን ጫፍ እንኳ ለመንካት ይለምኑት ነበር፤ የነኩትም ሁሉ ይድኑ ነበር።

ኢየሱስ የአይሁድን ውጫዊ ሥርዐት ተቃወመ

7:1-23 ተጓ ምብ - ግጥ፤ 15:1-20

7 ከዚህ በኋላ ፈሪሳውያንና ከኢየሩሳሌም የመጡ አንዳንድ ጸሐፍተ በዙሪያው ተሳ በሰቡ፤ ²ከደቀ መዛሙርቱም አንዳንዶቹ ባልነጻ ማለት ባልታጠበ እጅ እንጀራ ሲበሉ አዩ፤ ³ፈሪሳውያንና አይሁድ ሁሉ የአባቶችን ወግ ለመጠበቅ ሲሉ፤ በሥርዐቱ መሠረት እጃቸውን በጥንቃቄ ሳይታጠቡ አይበሉም ነበርና። ⁴ከገበያ ሲመለሱም ታጥ በው ራሳቸውን ካላነጹ በስተቀር አይበሉም ነበር። እንዲሁም ምንጫን፤ ማሰሮን፤ ሳሕ ንፍ ዐልጋኝ እንደ ማጠብ ያሉትን ሌሎችን ወገኛ ይጠብቁ ነበር።

⁵ፈሪሳውያንና ጸሐፍትም፤ “ደቀ መዛሙርትህ እንደ አባቶች ወግ በመኖር ፈንታ ባል ታጠበ እጃቸው ለምን እንጀራ ይበላሉ?” ብለው ጠየቁት።

⁶እርሱም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “አሳይ ያስ ስለ እናንተ፤ ስለ ግብዣች በትክክል ተንብዮአል፤ እንዲህ ተብሎ ተጽፎአልና፤

‘ይህ ሕዝብ በከንፈሩ ያከብረኛል፤ ልቡ ግን ከእኔ የራቀ ነው፤

⁷በከንቱ የመልከኛል፤ ትምህርታቸውም ሰው ሠራሽ ሥርዐት ብቻ ነው።”

⁸የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ትታችሁ የሰዎችን ወግና ሥርዐት ታጠብቃላችሁ።”

⁹ደግሞም፤ እንዲህ አላቸው፤ “የራሳችሁን ወግ ለመጠበቅ፤ ስትሉ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ የምትተውባት ዘይ አላችሁ። ¹⁰ሙሴ፤ ‘አባትህንና እናትህን አክብር፤ አባቱን ወይም እናቱን የሚሳደብ ፈጽሞ ይሙት ብሎ ነበርና፤ ¹¹እናንተ ግን አንድ ሰው አባቱን ወይም እናቱን ከእኔ ማግኘት የሚገባችሁን ርዳታ ሁሉ ቀርባን ይኸውም መግ አድር ጌአለሁ ቢላቸው፤ ¹²እናንተም ይህ ሰው ለአባቱም ሆነ ለእናቱ ከዚህ በኋላ ምንም ነገር እንዲያደርግ አትፈቅዱለትም። ¹³ስለዚህ ለትውልድ በምታስተላልፉት ወግ የእግዚአብሔርን ቃል ትኸራላችሁ፤ ይህን የመሰለም ብዙ ነገር ታደርጋላችሁ!”።

¹⁴ አንዳንድ የጥንት ቅጂዎች የግጥ፤ 15:1-20 ይላሉ
¹⁵ አንዳንድ ቅጂዎች ለግጥ፤ 15:1 ይላሉ

6:56 ግጥ፤ 9:20
7:2 ሐሥ10:14፤ 28፤ 11:8፤ ሮግ21:4፤ 14
7:3 4ኛ 5:8፤ 9:13፤ ሉቃ11:38
7:4 ግጥ፤ 23:25፤ ሉቃ11:39
7:5 4ኛ 3፤ ግላ1:14፤ ቁ4:28
7:7 ኢላ29:13
7:8 4ኛ 3
7:9 4ኛ 3
7:10 ዘጠ20:12፤ 21:17፤ ዘሌ20:9፤ ዘጻ5:16
7:11 ግጥ፤ 23:16፤ 18
7:13 4ኛ 3፤ 0ብ4:12

14 ደግሞም ኢየሱስ ሕዝቡን ወደ እርሱ፡-
ጠርቶ እንዲህ አላቸው፡ “ስሙኝ፤ ሁላች
ሁም አስተውሉ፤ 15 ከውጭ ወደ ውስጥ
ገብቶ ሰውን የሚያረክሰው አንዳች ነገር
የለም፤ ይልቁን ሰውን የሚያረክሰው ከራሱ
ወደ ውጭ የሚወጣው ነገር ነው፤ ሰሚ ጆሮ
ያለው ቢኖር ይስማኑ።

17 ሕዝቡን ትቶ ወደ ቤት ከገባ በኋላ ደቀ
መዛሙርቱ ስለ ምሳሌው ጠየቁት። 18 እር
ሱም፤ “እናንተም ነገሩ አይገባችሁምን?
ከውጭ ወደ ሰው ገብቶ ሊያረክሰው
የሚችል አንዳች ነገር የለም፤ 19 ወደ ልቡ
ሳይሆን ወደ ሆዱ ይገባል፤ ከዚያም
ከሰውነቱ ይወጣልና። ኢየሱስ ይህን በ
ማለቱ ምግብ ሁሉ ንጹሕ መሆኑን ገለጠ
።

20 ቀጥሎም፤ እንዲህ አለ፡ “ከሰው የሚወጣ
ያ ሰውን ያረክሰዋል፤ 21 ከውስጥ፤ ከሰው ልብ
የሚወጡት ክፉ ሐሳብ፤ ምንዘር፤ ስርቆት፤
ሰው መግደል፤ ዝሙት፤ 22 መሰገጥጥ፤ ክፋት፤
ማታላል፤ መዳራት፤ ምቀኝነት፤ ስም
ማጥፋት፤ ትዕቢት፤ ስንፍና ናቸው። 23 እነዚህ
ክፉ ነገሮች ሁሉ ከሰው ይወጣሉ ሰውንም
ያረክሱታል።”

ሲሮፊኒቃዊቷ ሴት

7:24-30 ተጓ ምብ - ማቴ 15:21-28

24 ከዚያ ተነሥቶ ወደ ጢርስ¹ አገር ሄደ፤
ወደ አንድ ቤት ገብቶ እዚያ መኖሩን
ማንም እንዳያውቅበት ፈለገ፤ ሆኖም እዚያ
መኖሩ ሊሸሸግ አልቻለም። 25 ወዲያው ግን
ትንሺቱ ልጇ በርኩስ² መንፈስ የተያዘችላት
አንዲት ሴት ስለ እርሱ ስምታ መጣችና
በእግሩ ላይ ወደቀች። 26 ሴትየሞም ግሪካዊት፤
በትውልዳም ሲሮፊኒቃዊት ነበረች። እርሷም
ኢየሱስ ርኩስ መንፈሱን ከልጇ እንዲያስወ
ጣላት ለመነታት።

27 እርሱ ግን፤ “የልጆቻችን እንጀራ ወስዶ
ለውሾች መጣል ተገቢ ስላልሆነ፤
መጀመሪያ ልጆቹ ጠግበው ይብሉ”
አላት።

28 እርሷም መልሳ፤ “አዎን፤ ጌታ ሆይ፤
ውሾችም ከገበታ በታች ሆነው የልጆቻችን
ትራፊ ይበላሉ አለችው።

29 እርሱም፤ “ስለዚያ ይህን ስላልሸ ሂጂ፤
ጋኔኑ ከልጅሽ ወጥቶአል” አላት።

30 እርሷም ወደ ቤቷ ስትመለስ ልጇ ዐልጋ
ላይ ተኝታ፤ ጋኔኑም ለቆአት አገኘቻት።

የደንቄሮውና የድዳወ መፈወስ

7:31-37 ተጓ ምብ - ማቴ 15:29-31

31 ከዚያም ኢየሱስ ከጢርስ አገር ተነሥቶ፤
በሲዶና በኩል አድርጎ ዐሥር ከተማዎ በተ
ባለው አገር በማለፍ ወደ ገሊሳ ባሕር
መጣ። 32 በዚያም ሰዎች ደንቄሮና ዲዳ

7:17 ማር9:28
7:19 ሐሳ10:15፤
ሮሜ14:18፤
ቁ4:2:16፤
1ጢሞ4:3፤
7:22 ማቴ20:15
7:24 ማቴ11:21
7:25 ማቴ4:24
7:31 ሐ24፤
ግቴ4:18፤
11:21፤
7:32 ማቴ69:32፤
ግር5:23፤
ሉቃ11:14

የሆነ አንድ ሰው ወደ እርሱ አመጡ፤ እ
ጁንም እንዲጭንበት ለመኑት።

33 ኢየሱስም ሰውየውን ከሕዝቡ ለይቶ
ከወሰደው በኋላ፤ ጣቶቹን በጆሮው አስገባ፤
ከዚያም እንትፍ ብሎ የሰውየውን ምላስ
ዳሰሰ። 34 ወደ ሰማይም ተመልክቶ ቃተ
ተና፤ “አፍታህ” አለው፤ ይኸውም፤ “ተክ
ፈት” ማለት ነው። 35 ወዲያውም ጆሮዎቹ
ተከፈቱ፤ ምላሱም ተፈቶ አጥርቶ መናገር
ጀመረ።

36 ኢየሱስ ይህን ለማንም እንዳይናገሩ አዘ
ዛቸው፤ ሆኖም እርሱ እንዳይናገሩ ባዘዛቸው
መጠን፤ ነገሩን አስናተው አወሩት። 37 ሕዝ
ቡም ከመጠን በላይ በሰናድነት፤ “የደረገው ሁሉ
ጥሩ ነው፤ ደንቄሮዎች እንዳሰሙ፤ ድዳዎች
እንዳናገሩ እንኳ አድርጎአል” አሉ።

ኢየሱስ አራት ሺህ ሰዎች መገባ

8:1-9 ተጓ ምብ - ማቴ 15:32-39
8:1-9 ማሙ - ማር6:32-44
8:11-21 ተጓ ምብ - ማቴ 16:1-12

8 በዚያን ጊዜ፤ እንደ ጥና ብዙ ሕዝብ
ተሰበሰበ። የሚበሉት ምንም ምግብ
ስላልነበራቸው ደቀ መዛሙርቱን ወደ እርሱ
ጠርቶ፤ እንዲህ አላቸው፤ “እነኚህ ጋር
ሦስት ቀን ስለቆዩና የሚበሉትም ስለሌላ
ቸው እነዚህ ሰዎች ያሳዝኑኛል፤ 3 እንዲህ
እንደ ተረቡ ወደ ቤታቸው ብስዳቸው አንዳ
ንይቹ ከሩቅ የመጡ ስለ ሆኑ በመንገድ ላይ
ዝለው ይወድቃሉ።”

4 ደቀ መዛሙርቱም መልሰው፤ “ብዙህ
ምድረ በዳ እነዚህን ለመመገብ የሚያስችል
እንጀራ ከወዴት ይገኛል?” አሉት።

5 እርሱም፤ “ሰንት እንጀራ አላችሁ?” ብሎ
ጠየቃቸው።

እነርሱም፤ “ሰባት” አሉት።

6 እርሱም፤ መሬት ላይ እንዲቀመጡ ሕዝ
ቡን አዘዘ፤ ሰባቱን እንጀራ ይዞ ካመሰገነ
በኋላ ቄርሶ ለሰዎቹ እንዲያድሉ ለደቀ መዛ
ሙርቱ ሰጣቸው፤ እነርሱም ለሕዝቡ አደ
ሉት። 7 እንዲሁም ትንንሽ ዓጣዎች ነበሯ
ቸው፤ እርሱም ዓጣዎቹን ባርኮ እንዲያድ
ሏቸው አዘዘ። 8 ሕዝቡም በልተው ጠገቡ፤ ከዚ
ያም ደቀ መዛሙርቱ የተረፈውን ቀርስራሽ
ሰባት መሶብ ሙሉ አነሙ። 9 በዚያም አራት
ሺህ ያህል ሰዎች ነበሩ፤ ካሰናበታቸውም
በኋላ፤ 10 ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ዳልግኑታ
ወደ ተባለ ስፍራ ሄደ።

11 ፈሪሳውያንም ወጥተው ከኢየሱስ ጋር
ይከራከሩ ጀመሩ። ሊፈትኑትም ፈልገው
ከሰ

¹15 አንዳንድ የጥንት ቅጂች ሰሚ ጆሮ ያለው ቢኖር ይሰማ
የሚለው የላቸውም።

²24 አያሌ የጥንት ቅጂች ጢርስና ሲዳና የሚለው አላቸው

³25 ዐይም ክፉ

⁴31 የግሪኩ ዶክጥላስ ይለዋል

7:33 ማር8:23
7:34 ማር6:41፤
8:12፤
7:35 ኢሳ35:5፤
7:36 ማቴ8:4
8:2 ማቴ9:36
8:7 ማቴ14:19
8:8 ሐ20
8:11 ማቴ12:38

ማይ ምልክት እንዲያሳያቸው ጠየቁት።
 12 እርሱም በመንፈሱ እጅግ በመቃተት፣ “ይህ ትውልድ ምልክት የሚፈልገው ለምንድን ነው? እውነት እላችኋለሁ፤ ለዚህ ትውልድ ምንም ምልክት አይሰጠውም!” አለ።¹³ ከዚያም ትቶአቸው በጀልባ ወደ ማዶ ተሻገረ።
የፈሪሳውያንና የሂሮድስ እርሾ

14 ደቀ መዛሙርቱ እንጀራ መያዝ ስለረሱ፣ ከአንድ እንጀራ በቀር በጀልባ ውስጥ ምንም አልነበራቸውም።¹⁵ ኢየሱስም፣ “ተጠንቀቁ፣ ከፈሪሳውያንና ከሂሮድስ እርሾ ተጠበቁ” ብሎ አዘዛቸው።

16 እነርሱም እርስ በርሳቸው፣ “እንዲህ የሚለን እኮ እንጀራ ስለሌለን ነው” ተባባሉ።

17 ኢየሱስም ሐሳባቸውን ዐውቆ፣ እንዲህ አላቸው፣ “እንጀራ ስለሌለን ነው በማለት ምን ያነጋግራችኋል? አሁንም አታስተውሉም? ልብስ አትለም? ወይስ ልባችሁ ደንድኖአል? ¹⁸ ዐይን እያላችሁ አታዩም? ጆሮ እያላችሁ አትሰሙም? አታስታውሱም? ¹⁹ አምስቱን እንጀራ ለአምስት ሺህ ሰው በቁረስሁ ጊዜ ስንት መሶብ ሙሉ ትርፍራፊ አነሣችሁ?”

እነርሱም፣ “ዐሥራ ሁለት” አሉት።

20 ሰባቱን እንጀራ ለአራት ሺህ በቁረስሁ ጊዜ ስንት መሶብ ሙሉ ትርፍራፊ አነሣችሁ?” አላቸው።

እነርሱም፣ “ሰባት” አሉት።

21 እርሱም፣ “እስከ አሁን አሳስተዋላችሁም ማለት ነውን” አላቸው።

በቤተ ሳይዳ የተፈወሰው ዐይነ ስውር

22 ከዚያም ወደ ቤተ ሳይዳ መጡ፣ ጥቂት ሰዎችም አንድ ዐይነ ስውር ወደ ኢየሱስ አምጥተው እንዲያስሰው ለመኑት።²³ እርሱም የዐይነ ስውሩን እጅ ይዞ ከስፈር ውጭ አወጣው፤ በዐይኖቹም ላይ እንትፍ ብሎበት፣ እጁንም በላዩ ጭፍ፣ “ምን የሚታይህ ነገር አለ?” ሲል ጠየቀው።

24 እርሱም ቀና ብሎ አይቶ፣ “ሰዎች እንደ ዛፍ ሲንቀሳቀሱ አያለሁ” አለ።

25 ኢየሱስም እንደ ገና እጆቹን በሰውየው ዐይኖች ላይ ጫኔ፤ በዚህ ጊዜ ዐይኖቹ በሩ፣ ብርሃኑም ተመለሰለት፤ ሁሉንም ነገር አጥርቶ ማየት ቻለ።²⁶ ከዚያም፣ “ወደ መንደሩ አትግባ! በመንደሩም ለማንም አትናገር” ብሎ ወደ ቤቱ ሰደደው።

ጴጥሮስ ስለ ኢየሱስ የነበረው ግንዛቤ

8፡27-29 ተጓ ምብ - ማቴ 16፡13-16፣ ሉቃ፡9፡18-20

27 ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ወደ ፊልጶስ ቁሳርያ መንደሮች ሄደ፤ በመንገድ ላይ

8፡12 ማር7፡34
 8፡15 ማቴ14፡1፣ ማር12፡13፣ሉቃ12፡1፣1፣ቀሮ5፡6፣8፣8
 8፡17 ሉቃ6፡9፣10፣ ማር6፡52
 8፡19 ማቴ14፡20፣ ማር6፡41፣8፡44፣ ሉቃ9፡17፣ዮሐ6፡13
 8፡20 4፣6፡9፣ ማቴ15፡37
 8፡21 ማር6፡52
 8፡22 ማቴ11፡21፣ ማር10፡46፣ዮሐ9፡1
 8፡23 ማር5፡23፣ 7፡33

ሳለም ደቀ መዛሙርቱን፣ “ሰዎች እኔን ማን ይሉኛል?” ብሎ ጠየቃቸው።
 28 እነርሱም፣ “መጥምቁ ዮሐንስ የሚሉህ አሉ፤ ሌሎች ኤልያስ ነው ይሉሃል፤ ሌሎች ደግሞ ከነቢያት አንዱ ነው ይላሉ” ብለው ነገሩት።

29 ቀጥሎም፣ “እናንተላ ማን ትሉኛላችሁ?” ሲል ጠየቃቸው።

ጴጥሮስም፣ “አንተ ክርስቶስ ነህ” አለው።

30 ኢየሱስም ስለ እርሱ ለማንም እንዳይናገሩ አስጠነቀቃቸው።

ኢየሱስ ስለ ሞቱ አስቀድሞ ተናገረ

8፡31-9፡1 ተጓ ምብ - ማቴ16፡21-28፣ ሉቃ9፡22-27

31 ከዚያም የሰው ልጅ ብዙ መከራ እንደ ሚቀበል፣ በሽማግሌዎች፣ በህህናት አለቆችና በጸሐፍት እንደሚናገሩ፣ እንደሚገደል፣ ከሦስት ቀንም በኋላ እንደሚነሣ የሰተምራቸው ጀመር።
 32 እርሱም ይህን በግልጽ ነገራቸው። በዚህ ጊዜ ጴጥሮስ ኢየሱስን ለብቻው ወስዶ ይገሥጸው ጀመር።

33 ኢየሱስ ግን ዘወር ብሎ ደቀ መዛሙርቱን እያየ ጴጥሮስን፣ “አንተ ሰይጣን፣ ወደ ኋላዬ ሂድ! አንተ የሰውን እንጂ የእግዚአብሔርን ነገር አታሰብምና” በማለት ገሰጸው።

34 ከዚህ በኋላ፣ ሕዝቡን ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ወደ እርሱ ጠርቶ እንዲህ አላቸው፣ “ኢክተለኝ የሚወድ ቢኖር ራሱን ይካድ፣ መስቀሉንም ተሸክሞ ይክተለኝ፤ ³⁵ ነፍሱን ሠ ለማዳን የሚወድ ሁሉ ያጠፋታል፤ ስለ እኔና ስለ ወንጌል ነፍሱን የሚያጠፋት ሁሉ ግን ያድናታል። ³⁶ ሰው ዓለሙ ሁሉ የእርሱ ቢሆን ነፍሱን ቢያጣ ምን ይጠቅመዋል? ³⁷ ለመሆኑ፣ ሰው ለነፍሱ ምን መተኪያ አለው? ³⁸ በዚህ ዘመድና ገጠአተኛ ትውልድ መካከል ከል በእኔና በቃሌ የሚያፍር ሁሉ፣ የሰው ልጅም በአባቱ ግር ማ፣ ከቅዱሳን መላእክት ጋር ሲመጣ ያፍርበታል!”

9 ቀጥሎም፣ “እውነት እላችኋለሁ፤ እዚህ ከቆሙት መካከል የእግዚአብሔር መንግሥት በገይል ስትመጣ እስኪሆን ድረስ ሞትን የማይቀምሱ አንዳንዶች አሉ” አላቸው።

የኢየሱስ መልክ አበራ

9፡2-8 ተጓ ምብ - ሉቃ 9፡28-36
 9፡2-13 ተጓ ምብ - ማቴ 17፡1-13

2 ከስድስት ቀን በኋላ ኢየሱስ ጴጥሮስን፣

26 አንዳንድ ቅጂዎች በመንደሩም ለማንም አትናገር! የሚለው የላቸውም።

29 በግሪኩ ክርስቶስ በሰብራይስጡ መሆኑ የሚለው ቃል ትርጉም የተቀባ ማለት ነው

35 የግሪኩ ቃል ሕይወት ወይም ነጻ ማለት ይሆናል።

ያዕቆብንና ዮሐንስን አስከትሎ ወደ አንድ-
ረጅም ተራራ ይዞአቸው ወጣ፤ ብቻቸውንም
ነበሩ፤ በፊታቸውም ተለወጠ፤ ³ልብሱም
በም ድር ላይ ማንም አጣቢ አጥቦ ሊ
ያገጣው በማ ይቻልበት ሁኔታ እጅግ ነጭ
ሆነ። ⁴ኤልያስና ሙሴም ከአያሱስ ጋር ሲ
ነጋገሩ ታዩአቸው።

⁵ዲጥሮስም አያሱስን፣ “መምህር ሆይ፣
እዚህ ብንኖር ለእኛ መልካም ነው፤ አንድ
ለአንተ፣ አንድ ለሙሴ፣ አንድ ለኤልያስ
የሚሆኑ ሦስት ዳሶች እንሥራ” አለው።
⁶እጅግ ስለ ፈሩ የሚናገረውን አያውቅም
ነበር።

⁷ከዚያም ደመና መጥቶ ጋረዳቸው፤ ከደ
መናውም ውስጥ፣ “ይህ የምወደው ልጄ
ነው፤ እርሱን ስሙት!” የሚል ደምፅ መጣ።

⁸ወዲያውም ዙሪያቸውን ሲመለከቱ ከኢ
የሱስ በቀር ማንም አብሮአቸው አልነበረም።

⁹ከተራራው ላይ በሚወርዱበትም ጊዜ፣
የሰው ልጅ ከሙታን እስኪነሣ ድረስ ያዩትን
ለማንም እንዳይናገሩ አዘዘቸው። ¹⁰እነርሱም
የተናገራቸውን ቃል በልባቸው አሳደሩት፤
ነገር ግን፣ “ከሙታን መነሣት” ምን ማለት
እንደ ሆነ እርስ በርሳቸው ይነጋገሩ ነበር።

¹¹ከዚያም፣ “ጸሐፍት አስቀድሞ መምጣት
ያለበት ኤልያስ ነው ለምን ይላሉ?” ሲሉ
ጠየቁት።

¹²አያሱስም፣ እንዲህ አላቸው፤ “ኤልያስ
በርግጥ አስቀድሞ መጥቶ ሁሉን ነገር እንደ
ነበረ ያደርጋል፤ ታዲያ፣ የሰው ልጅ ብዙ
መኪራ መቀበልና መናቅ እንዳለበት የተጻፈው
ለምን ይመስላችኋል? ¹³ነገር ግን እሳችኋ
ለሁ፤ ኤልያስም መጥቶ ነበር፤ እነርሱም
ስለ እርሱ በተጻፈው መሠረት ያሻቸውን
ሁሉ አድርገውበታል።”

ርኩስ መንፈስ ያለበት ልጅ ተፈወሰ

9፥14-28፥30፥32 ተጓ ምብ - ማቴ 17፥14-19፣ 22፥23፣
ሉቃ9፥37-45

¹⁴ወደ ቀሩት ደቀ መዛሙርት ተመልሰው
ሲመጡ፣ ብዙ ሕዝብ ከበዋቸው፣ ጸሐፍት
ከእነርሱ ጋር ሲከራከሩ አዩ። ¹⁵ሕዝቡ ሁሉ
ሲያዩት ወዲያው ተደንቀው እጅ ሊነሡት
ወደ እርሱ ሮጡ።

¹⁶እርሱም፣ “ከእነርሱ ጋር የምትከራከሩት
ስለምን ጉዳይ ነበር” ሲል ጠየቃቸው።

¹⁷ከሕዝቡ መካከል አንድ ሰው እንዲህ
አለው፣ “መምህር ሆይ፣ ርኩስ መንፈስ አድ
ሮበት ድዳ የሆነውን ልጄን ወደ አንተ አምጥ
ቼዋለሁ፤ ¹⁸በተነሣበት ጊዜ ሁሉ ይጥለዋል፤
አረፋ ይደፍቃል፤ ጥርሱንም ያፋጫል፤
ሰውነ ቱም ያደርቃል፤ ርኩስ መንፈሱን
እንዲያስወጡት ደቀ መዛሙርትህን ጠ
የቅኝቸው፣ እነርሱ ግን አልቻሉም።”

9፥3 ማቴ28፥3
9፥5 ማቴ23፥7
9፥7 ሰወ24፥16፣
ማቴ3፥17
9፥9 ማቴ8፥20፥30
9፥12 ማቴ8፥20፣
16፥21፣ሉቃ23፥11
9፥13 ማቴ11፥14

9፥20 ማር1፥26
9፥23 ማቴ21፥21፣
ማር11፥23፣
ዮሐ11፥40
9፥25 ፋ፣15
9፥28 ማር7፥17
9፥31 ፋ፣12፣
ማቴ8፥20፣16፥21፣
ሐሥ2፥23፣3፣13
9፥32
ሉቃ2፥50፣9፥45፣
18፥34፣ዮሐ12፥16
9፥33 ማቴ4፥13፣
ሰውነ፥29
ማር1፥29
9፥34 ሉቃ22፥24

¹⁹አያሱስም መልሶ፣ “የማታምን ትውልድ
ሆይ፤ እስከ መቼ ከእናንተ ጋር እኖራለሁ?
እስከ መቼስ እታገላችኋለሁ? ልጄን ወደ እኔ
አምጡት!” አላቸው።

²⁰ስምቼም ወደ እርሱ አመጡት፤ ርኩስ
መንፈሱም አያሱስን ባየው ጊዜ ልጄን
ወዲያውኑ አንዘፈዘፈው፤ እርሱም መራት ላይ
ወድቆ በማንፈራገጥም አረፋ ይደፍቅ ጀመር።

²¹አያሱስም የልጁን አባት፣ “ከያዘው
ስንት ጊዜው ነው?” ብሎ ጠየቀው።

እርሱም እንዲህ አለው፤ “ከሕፃንነቱ
ጀምሮ ነው፤ ²²ሊገድለው ፈልጎ ብዙ ጊዜ
እሳትም ውስጥ ውሃም ውስጥ፣ ይጥለዋል፤
የሚቻልህ ከሆነ ራራልን፣ ርዳንም።”

²³አያሱስም፣ “የሚቻልህ ከሆነ አልህ?
ለሚያምን ሰው ሁሉም ነገር ይቻላል” አለው።

²⁴ወዲያውኑ የልጁ አባት፣ “አምናለሁ፤
አለማመኔን ርዳው!” በማለት ጮኸ። ²⁵አያ
ሱስም ሕዝቡ ወደዚያ እየተንጋጋ በሩጫ
መምጣቱን ባየ ጊዜ፣ “አንተ ደንቁርና ድዳ
መንፈስ ከእርሱ ውጣ! ከእንግዲህም ተመል
ሰህ እንዳትገባበት አዘዛለሁ!” ብሎ ርኩሱን
መንፈስ ገሠጸው።

²⁶ርኩሱም መንፈስ እየጮኸ ክፋኛ ካን
ፈራገጠው በኋላ ከልጁ ወጣ፤ ብዙዎቹ! “ሞቶ
አል” እስኪሉ ድረስ ልጁ እንደ በድን ሆነ።
²⁷አያሱስ ግን እጁን ይዞ አስነሣው፤ ልጁም
ተነሥቶ ቆመ።

²⁸አያሱስ ወደ ቤት ከገባ በኋላ ደቀ
መዛሙርቱ ለብቻቸው፣ “እኛ ልናስወጣው
ያልቻል ነው ለምንድን ነው?” ብለው ጠየ
ቁት።

²⁹እርሱም፣ “የዚህ ዐይነቱ ሊወጣ የሚች
ለው በጸሎትና በጸምጫ ብቻ ነው” አላቸው።

³⁰ከዚያም ተነሥተው በገሊላ በኩል አለፉ፤
አያሱስም ያለብትን ስኖራ ማንም እንዲ
ያውቅ አልፈለገም፤ ³¹ለደቀ መዛሙርቱ፣
“የሰው ልጅ በሰምች እጅ ዐልፎ ይሰጣል፤
እነርሱም ይገድሉታል፤ ከሦስት ቀንም በኋላ
ይነሣል” እያለ ያስተምራቸው ነበር። ³²እነርሱ
ግን የሚላቸው አልገባቸውም፤ እንዳይጠይ
ቁትም ፈሩ።

ከሁሉ የሚበልጥ ማን ነው?

9፥33-37 ተጓ ምብ - ማቴ 18፥1-5፣
ሉቃ 9፥46-48

³³ከዚህ በኋላ ወደ ቅፍርናሆም መጡ።
ቤት ከገባ በኋላም፣ “በመንገድ ላይ የምትከ
ራከሩት ስለ ምን ነበር?” ብሎ ጠየቃቸው።

³⁴እነርሱ ግን በመንገድ ላይ የተከራከሩት
ከሁሉ

²⁵ ወይም ከፋ
⁵²⁹ እንዳንድ ቅጂች በጸም የሚለው የላቸውም

የሚበልጥ ማን ነው በሚል ስለ ነበር ዝም አለ።

³⁵ከተቀመጠ በኋላ ዐሥራ ሁለቱን ጠርቶ፣ “መጀመሪያ ለመሆን የሚፈልግኝ ከሁሉ መጨረሻና የሁሉም አገልጋይ ይሁን” አላቸው።

³⁶ትንሽ ልጅ አምጥቶም በመካከላቸው አቆመ። አቅርቶም፣ ³⁷፡፡ከእነዚህ ሕፃናት አንዱን በስሜ የሚቀበል ሁሉ እኔን ይቀበላል፤ እኔ ንም የሚቀበለኝ ሁሉ የሚቀበለው እኔን ሳይሆን የላከኝን ነው” አላቸው።

የማይቃወሙን ሁሉ ከእኛ ጋር ነው

9:38-40 ተጓ ምብ - ሉቃ 9:49:50

³⁸የሐንሰም፣ “መምህር ሆይ፣ አንድ ሰው በስምህ አጋንንት ሲያወጣ አየን፣ እኛን ስለማይከተልም ከለከልነው” አለው።

³⁹ኢየሱስ ግን እንዲህ አለ፣ “አትከልክ ለት፣ ማንም በስሜ ታምር ሠርቶ ወዲያውኑ በእኔ ላይ ክፉ መናገር አይችልም፤ ⁴⁰የማይቃወሙን ሁሉ ከእኛ ጋር ነውና፤ ⁴¹እውነት እላችኋለሁ፣ የክርስቶስ በመሆናችሁ በስሜ አንድ ኩባያ ውሃ የሚሰጣችሁ ሁሉ ዋጋውን አያጣም።”

ለሌላው መሰናክል መሆን

⁴²፡፡በእኔ ከሚያምኑት ከእነዚህ ከታናና ሾቹ አንዱን የሚያሰናክል ሁሉ ከባድ የወፍሬ ድንጋይ በአንገቱ ታስሮ ወደ ባሕር ቢጣል ይሻለዋል። ⁴³ስለዚህ እጅህ ብታሰናክልህ ቀረጣት፣ ሁለት እጅ ፍሮህ ወደ ገሃነም ከመሄድ፣ ጉንድሽ ሆነህ ወደ ሕይወት መግባት ይሻልሃል፤ ⁴⁴በገሃነም ትሉ አይሞትም፤ እሳቱ አይጠፋምና፤ ⁴⁵እግርህ ብታሰናክልህ ቀረጣት፣ ሁለት እግር ፍሮህ ወደ ገሃነም ከመጣል፣ አንካሳ ሆነህ ወደ ሕይወት መግባት ይሻልሃል፤ ⁴⁶በገሃነም ትሉ አይሞትም እሳቱ አይጠፋምና፤ ⁴⁷ዐይንህ ብታሰናክልህ ጉልጉላህ አውጣት፣ ሁለት ዐይን ፍሮህ ወደ ገሃነም ከመጣል፣ አንድ ዐይን ፍሮህ ወደ እግዚአብሔር መንገሥት መግባት ይሻልሃል፤

⁴⁸በገሃነም ትሉ አይሞትም፤

እሳቱ አይጠፋምና፤

⁴⁹ሰው ሁሉ በእሳት ይቀመጣልና።

⁵⁰፡፡ጨው መልካም ነው፣ ነገር ግን ጨው ጨውነቱን ቢያጣ እንዴት መልሳችሁ ጣዕም እንዲኖረው ታደርጉታላችሁ። ጨው በውስጣችሁ ይኑራችሁ፤ እርስ በርሳችሁም ተሰማው።”

9:35 ማቴ18:4፣ ማር10:43፣ ሉቃ22:26

9:36 ማር10:16

9:37 ማቴ10:40

9:38 ዘኁ11:27:29

9:40 ማቴ12:30፣ ሉቃ11:23

9:41 ማቴ10:42

9:42 ማቴ5:29፣ 18:6፣ሉቃ17:2

9:43 ማቴ5:29፣ 30፣18:8፣25:41

9:45 ማቴ5:29፣ 18:8

9:47 ማቴ5:29፣ 18:9

9:48 ኢ.ሳ.66:24፣ ማቴ25:41

9:49 ዘሌ2:13

9:50 ማቴ5:13፣ ሉቃ14:34፣35፣ ሮሜ12:18፣ 2ቀር13:11፣ ቈ44:6፣1ተሰ5:13

10:1 ማቴ4:23፣ ማር1:15፣2:13፣ 4:2፣6:6፣34፣ ዮሐ10:40፣11:7

10:2 ማር2:16

10:4 ዘ824:1፣፳4፣ ማቴ5:31

10:5 መዘ9:58፣ ዕብ3:15

10:6 ዘ6:1፣27፣ 5፣2

10:8 ዘ6:22:24፣ 1ቆር6:16

10:11 ሉቃ16:18

10:12 ሮሜ7:3፣1ቆር7:10:11

10:14 ማቴ25:34

10:15 ማቴ18:3

10:16 ማር9:36

10:17 ማር1:40፣ ሉቃ10:25፣ ሐሥ20:32

የባልና የሚስት ፍቅር

10:1-12 ተጓ ምብ - ማቴ19:1-9

10 ኢየሱስ ከዚያ ተነሥቶ ወደ ይሁዳ አገርና በዮርዳኖስ ማዶ ወዳለው አካባቢ ሄደ፤ ሕዝቡም እንደ ገና በዙሪያው ተሰበሰቡ፤ ከዚህ ቀደም ያደርገው እንደ ነበረውም አስተማራቸው።

²አንዳንድ ፈሪሳውያንም መጥተው፣ “ሰው ማስቱን መፍታት ይገባዋል?” ብለው ሊፈትኑት ጠየቁት።

³እርሱም መልሶ፣ “ሙሴ ምን ብሎ አዘዛችሁ?” አላቸው።

⁴እነርሱም፣ “ሙሴ ማዶ ፈቅዶአል?” አለ።

⁵ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፣

“ሙሴ ይህን ሕግ የጻፈላችሁ ልባችሁ ደንዳና በመ ሆኑ ነው። ማን ግን በፍጥረት መጀመሪያ እግዚአብሔር ወንድና ስት አድርጎ ፈጠራቸው። ገስለዚህ ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል፤ ከማስቱም ጋር ይጣመራል፤ ፳ሁለ ቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ፤ ከእንግዲህ አንድ ሥጋ ናቸው እንጂ ሁለት አይደሉም፤ ፻ስለዚህ እግዚአብሔር ያጣመረውን ማንም አይለዩው።”

¹⁰እንደ ገና ወደ ቤት በገቡ ጊዜ፣ ደቀ መዛሙርቱ ይህንኑ አንሥተው ጠየቁት።

¹¹እርሱም፣ “ማንም ማስቱን ፈትቶ ሌላዬ ቱን የሚያገባ በእርሷ ላይ የመካከራል፤ ¹²እርሷም ባሏን ፈትታ ሌላ ብታገባ ታመካከራለች” አላቸው።

ኢየሱስ ሕፃናትን ባረከ

10:13-16 ተጓ ምብ - ማቴ 19:13-15፣ ሉቃ18:15-17

¹³ኢየሱስ እንዲዳሰሳቸው ሰዎች ሕፃናትን ወደ እርሱ አመጡ፤ ደቀ መዛሙርቱ ግን ገሠጸቸው። ¹⁴ኢየሱስም ይህን ሲያይ ተቈጥቶ እንዲህ አላቸው፣ “ሕፃናት ወደ እኔ ይምጡ፤ አትከልክሷቸው፤ የእግዚአብሔር መንግሥት እንደ እነዚህ ላለት ናችሁና። ¹⁵እውነት እላችኋለሁ፣ የእግዚአብሔርን መንግሥት እንደ ሕፃን የማይ ቀበል ሁሉ ከቶ አይጠገባችሁም። ¹⁶ሕፃናቱ ንም ዐቀፋቸው፤ እጅንም ጭፍ ባረክታቸው።”

ሀብታሙ ወጣት

10:17-31 ተጓ ምብ - ማቴ19:16-30፣ ሉቃ18:18-30

¹⁷ከዚያ ተነሥቶ መንገዱን ሲጀመር፣ አንድ ሰው ወደ እርሱ እየሮጠ መጣ፤ በፊቱም በጉልበቱ ተንበርክኮ፣ “ቸር መምህር ሆይ፤ የዘላለምን ሕይወት ለመውረስ ምን ማድረግ ይገባኛል” አለው።

¹⁸ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰለት፣ “ለምን

^{፳4} እና 46 እነዚህ ጥቅሶች በአንዳንድ ቅጂዎች አይገኙም።
^{፳7} አንዳንድ የጥንት ቅጂዎች ከሚስቱ ጋር ይጣመራል የሚለው የላቸውም።

ቸር ትለኛለህ? ከአንዱ ከእግዚአብሔር በስተቀር ቸር የለም፤ 19 ትእዛዛትን ታውቃለህ፤ አትግደል፤ አታመንዝር፤ አትስረቅ፤ በሐሰት አትመስክር፤ አታታልል፤ አባትህንና እናትህን አክብር።”

20 ሰውየውም፣ “መምህር ሆይ፤ እነዚህን ሁሉ ከልጅነቴ ጀምሮ ጠብቄአለሁ” አለው። 21 አያሱብም ተመለከተውና ወደደው፤ “እንግዲያው አንድ ነገር ይጉድልሃል፤ ሂድና ያለህን ሁሉ ሸጥ፤ ለድህነትህ ስጥ፤ በሰማይ የተከማቸ ሀብት ታገኛለህ፤ ከዚያ በኋላ ና፤ ተከተ ለኝም” አለው።

22 ሰውየው ይህን ሲሰማ ክፉኛ አዘነ፤ ብዙ ሀብት ስለ ነበረውም እየተከከ ሄደ። 23 አያሱብ ዙሪያውን በመመልከት ደቀ መዛሙርቱን፣ “ለሀብታሞች ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት እንዴት ከባድ ነገር ነው!” አላቸው።

24 ደቀ መዛሙርቱም በገገጽ ተገረሙ፤ አያሱብ ግን እንደ ገና መልሶ እንዲህ አላቸው፤ “ልጆች ሆይ፤ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት እንዴት ከባድ ነገር ነው! 25 ሀብታም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ከሚገባ ይልቅ ግመል በመርፌ ቀዳዳ ቢያልፍ ይቀለዋል።”

26 ደቀ መዛሙርቱም ይበልጥ በመገረም፣ “ታዲያ ማን ሊድን ይችላል?” ተባባሉ።

27 አያሱብም አያቸውና፣ “ይህ በሰው ዘንድ አይቻልም፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን እንዲህ አይደለም፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ሁሉ ይቻላል” አላቸው።

28 ጴጥሮስም፣ “እነሆ እኛ ሁሉን ትተን ተከተልንህ” አለው።

29 አያሱብም መልሶ እንዲህ አለ፤ “እውነት እላችኋለሁ፤ ስለ እኔና ስለ ወንጌል ሲል ቤቱን ወይም ወንድሞቼን ወይም እንቶቼን ወይም እናቱን ወይም አባቱን ወይም ልጆቼን ወይም ዕርሻውን የተወ ሁሉ፤ 30 አሁን በዚህ ዘመን ከስደት ጋር ቤቶችን፣ ወንድሞችን፣ እንቶችን፣ እናቶችን፣ ልጆችንና ዕርሻን መቶ ዕጥፍ የማይቀበል፤ በሚመጣውም ዓለም የዘላለም ሕይወት የማይወርስ የለም።

31 ነገር ግን ብዙ ፊተኞች የሆኑ ኋለኞች፣ ኋለኞች የሆኑም ፊተኞች ይሆናሉ።

አያሱብ ዳግም ስለ ሞቱ አስቀድሞ ተናገረ 10:32-34 ተጓ ምብ - ማቴ 20:17-19፣ ሉቃ 18:31-33

32 ወደ ኢየሩሳሌም ለመውጣት በመንገድ ላይ ሳሉ፣ አያሱብ ፊት ፊታቸው ይሄድ ነበር፤ ደቀ መዛሙርቱ ተገረሙ፤ ሌሎች የተከተሉት ደግሞ ፈርተው ነበር። ደግሞም ዐሥራ ሁለቱን ከሕዝቡ ለይቶ ምን እንደሚደርስበት ነገራቸው፤ 33 እንዲሁም

10:19 ዘጸ20:12፣16 ዘጸ5:16፣፳20
10:21 ማቴ4:19፣ 6:20፣ሉቃ12:33፣ ሐሥ2:45
10:23 መዝ52:7፣ 62:10፣ማር4:19፣ 1ጠ.ሞ6:9፣10:17
10:24 ማቴ7:13፣ ዮሐ3:5
10:25 ሉቃ12:16፣፳20፣16:19፣፳31
10:27 ማቴ19:26
10:28 ማቴ4:19
10:30 ማቴ6:33፣ 12:32፣25:46
10:31 ማቴ19:30
10:32 ማር3:16፣፳19

አላቸው፣ “ወደ ኢየሩሳሌም እንወጣለን፤ የሰው ልጅ ለካህናት አለ ቆችና ለጸሐፍት ዐልፎ ይሰጣል፤ እነርሱም የሞት ፍርድ ይፈርዱበታል፤ አሳልፎው ለአሕዛብ ይሰጠ ታል፤ 34 ያፌዘብታል፤ ይተፋበታል፤ ይገርፋታል፤ ከዚያም ይገድሉታል፤ እርሱ ግን ከሦስት ቀን በኋላ ይነሣል።”

የያዕቆብና የዮሐንስ ጥያቄ 10:35-45 ተጓ ምብ - ማቴ 20:20-28

35 ከዚያም የዘብደዎስ ልጆች ያዕቆብና ዮሐንስ ወደ እርሱ ቀርበው፣ “መምህር ሆይ፤ የምን ለምንህን ሁሉ እንድታደርግላን እንፈልጋለን” አሉት።

36 እርሱም፣ “ምን እንዳደርግላችሁ ትፈልጋላችሁ?” አላቸው።

37 እነርሱም፣ “በክብርህ ጊዜ አንዳችን በቀኝህ፣ አንዳችን በሃሪህ እንድንቀመጥ ፍቀድልን” አሉት።

38 አያሱብም፣ “የምትለምኑትን አታውቁም፤ እኔ የምጠጣውን ጽዋ ልትጠጡ፣ የምጠመቀውን ስን ጥምቀት ልትጠመቁ ትችላላችሁን?” አላቸው።

39 እነርሱም፣ “አዎን እንችላለን” አሉት።

አያሱብም፣ “እኔ የምጠጣውን ጽዋ ትጠጣላችሁ፤ እኔ የምጠመቀውንም ጥምቀት ትጠመቃላችሁ፤ 40 ነገር ግን በቀኝ ወይም በሃሪ ራዬ መቀመጥ ለተዘጋጀላቸው የሚሆን እንጂ እኔ የምሰጠው ነገር አይደለም” አላቸው።

41 ዐሥሩ ይህን ሲሰሙ፣ ያዕቆብንና ዮሐንስን መቁጣት ጀመሩ። 42 አያሱብም በአንድነት ስብስቦ እንዲህ አላቸው፤ “የአሕዛብ አለቆች ተብለው የሚታሰቡት እንደሚገዛቸው፣ ሹሞቻቸውም በእነርሱ ላይ ሥልጣናቸውን እንደሚያሳዩ ታውቃላችሁ።

43 በእናንተ ዘንድ ግን እንዲህ አይደለም፤ ከመካከላችሁ ታላቅ መሆን የሚፈልግ ሁሉ አገልጋይ ይሁን፤ 44 ፊተኛ ለመሆን የሚፈልግ ሁሉ የሁሉ ሳይሁን ይሁን፤ 45 የሰው ልጅ ሊያገለግልና ሕይወቱን ለብዙዎች ቢላ አድርጎ ሊሰጥ መጣ እንጂ ሊገለገል አልመጣ ምና።”

አያሱብ ዐይነ ስውሩን በርጢሜዎስን ፈወሰ 10:46-52 ተጓ ምብ - ማቴ 20:29-34፣ ሉቃ18:35-43

46 ከዚህ በኋላ ወደ ኢየሩሳሌም መጡ። አያሱብና ደቀ መዛሙርቱ ከብዙ ሕዝብ ጋር ከኢየሩሳሌም ሲወጡ ዐይነ ስውሩ የጢሜዎስ ልጅ በርጢሜዎስ በመንገድ ጳጳር ተቀምጦ ይለምን ነበር። 47 እርሱም የናዝሬቱ አያሱብ መሆኑን በሰማ ጊዜ፣ “የጳዊት ልጅ፣ አያሱብ ሆይ፤ ማረኝ!” እያለ ይጮኸ ጀመር።

፳4 አንዳንድ ቅጂዎች በዛጣት ለሚታወቅ የሚል ሐረግ አላቸው።

48 በዙዎችም ዝም እንዲል ገሠዱት፤ እርሱ ግን፣ “የዳዊት ልጅ ሆይ፣ ማረኝ!” እያለ የባሰ ጮኸ።

49 አያሱስም ቆም ብሎ፣ “ጥሩት” አላቸው። እነርሱም ዐይነ ስውሩን፣ “አይዛህ፣ ተነሥ፤ ይጠራሃል!” አሉት። 50 እርሱም ልብሱን ጥሎ ብደባ በማለት፣ ተነሥቶ ወደ አያሱስ መጣ።

51 አያሱስም፣ “ምን እንዳደርግልህ ትፈልጋለህ?” አለው።

ዐይነ ስውሩም፣ “መምህር ሆይ፣ እንዳይ እፈልጋለሁ” አለው።

52 አያሱስም፣ “ሂድ፣ እምነትህ አድናሃል” አለው። ወዲያውም ዐይነ በራሉት፣ በመንገድም አያሱስን ተከትሎት ሄደ።

አያሱስ በታላቅ ክብር ወደ አያሩሳሌም ገባ

11፡1-10 ተጓ ምብ - ማቴ 21፡1-9፤ ሉቃ 19፡29-38
11፡7-10 ተጓ ምብ - ዮሐ 12፡12-15

11 ወደ አያሩሳሌም በደብረ ዘይት ተራራ አጠገብ ወዳሉት ወደ ቤተ ፋጌና ወደ ቢታንያ በቀረቡ ጊዜ፣ አያሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱን እንዲህ በማለት ላካቸው፡ 2። በፊታችሁ ወዳለው መንደር ሂዱ፣ ሰው ተቀምጠባት የማያውቅ የአህያ ውርንጫ እዚያ ታስሮ ታገኛላችሁ፤ ፈታችሁ አምጡት፤ 3። ግንም፣ “ምን ማድረጋችሁ ነው?” ቢላችሁ፣ ‘ለጌታ ያስፈልገዋል፤ በቶሎም መልሶ ይልክዋል’ ብላችሁ ንገሩት።”

4 እነርሱም ሄዱ፤ በአንድ ቤት በራፍ እመንገድ ላይ የአህያ ውርንጫ ታስሮ አገኙት፤ ፈቱትም። 5 በዚያ ከቆሙት አንዳንድ ሰዎች፣ “ውርንጫውን የምትፈቱት ለምንድን ነው?” አሏቸው። 6 ደቀ መዛሙርቱም አያሱስ ያላቸውን ለሰዎቹ በነገሯቸው ጊዜ ፈቀዱ ላቸው። 7 ውርንጫውንም ወደ አያሱስ አም ጥተው ልብሳቸውን በጀርባው ላይ አደረጉ፤ እርሱም ተቀመጠበት። 8 በዙ ሰዎች ልባሳ ችውን በመንገድ ላይ አነጠፉ፤ ሌሎች ደግሞ ለምለም የዛፍ ቅርንጫፍ እየቆረጡ ያነጥፉ ነበር። 9 ከፊቱ የቀደሙትና ከኋላው የተከተሉትም በታላቅ ድምፅ፣ እንዲህ ይሉ ነበር፡ “ሆሣዕና!”^፳

በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው!

10 የምትመጣው የአባታችን የዳዊት መንግሥት የተባረከኝ ናት!

ሆሣዕና በአርአያም!”።

11 አያሱስም አያሩሳሌም ደረሰ፤ ከዚያም ወደ ቤተ መቅደስ ገባ፤ በዙሪያው ያለውንም ሁሉ ተመለከተ፤ ቀኑም ስለመሸ ከዐሥራ ሁለቱ ጋር ወደ ቢታንያ ወጣ።

10፡51 ማቴ 23፡7
10፡52 ማቴ 4፡19፤ 9፡22
11፡1 ማቴ 21፡1፤ 17
11፡2 ዘ፡19፡2፤ ዘ፡21፡3፤ 1ሳጦ፡6፤7
11፡4 ማር 14፡16
11፡9 መጠ 18፤ 25፡26፤ ማቴ 23፡39
11፡10 ሉቃ 2፡14
11፡11 ማቴ 21፤ 12፡17

አያሱስ ቤተ መቅደስን አጸዳ

11፡12-14 ተጓ ምብ - ማቴ 21፡18-22
11፡15-18 ተጓ ምብ - ማቴ 21፡12-16፤ ሉቃ 19፡45-47፤ ዮሐ 2፡13-16

12 በማግሥቱ ከቢታንያ ሲወጡ አያሱስ ተራቦ።

13 እርሱም ቅጠል ያላት የበለስ ዛፍ ከሩቅ አየ፤ ምናልባት ፍሬ ይገኛባት እንደ ሆነ ብሎ ወደ እርሷ መጣ፤ ነገር በጎን የበለስ ወራት አልነበረምና ከቅጠል ባቀር ምንም አላገኘባትም። 14 ከዚያም ዛፍን፣ “ከአሁን ጀምሮ ለዘላለም ማንም ፍሬ ከአንቺ አይብላ” አላት። ደቀ መዛሙርቱም ይህን ሲናገር ሰሙ።

15 ወደ አያሩሳሌምም መጡ፤ ከዚያም ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ፣ የሚሸጡትንና የሚገዙትን ያስወጣ ጀመር። የገንዘብ መንዛሪዎችን ጠረጴዛና የርግብ ሻጮችን መቀመጫ ገለባ በጠ። 16 ግንም ዕቃ ተሸክሞ በቤተ መቅደሱ ቅጥር ግቢ ውስጥ እንዳያልፍ ከለከለ። 17 ሲያስተምራቸውም፣

“ቤቴ ለሕዝቦች ሁሉ የጸሎት ቤት ይባላል” ተብሎ አልተጻፈምን?

እናንተ ግን የለቦች ሞሻ አደረጋችሁት!” አላቸው።

18 የካህናት አለቆችና ጸሐፍትም፣ ይህን ሲሰሙ እንዴት እንደሚያጠፉት መንገድ ይፈልጉ ጀመር፤ ሕዝቡ ሁሉ በትምህርቱ በመገረማቸው ፈርተውታልና።

19 በመሸም ጊዜ ከከተማዬ ተጥተው ሄዱ።

የበለሷ ዛፍ ደረቀች

11፡20-24 ተጓ ምብ - ማቴ 21፡19-22

20 በማግስቱ ጠዋት በመንገድ ሲያልፉ፣ በለሷቱ ከነሥሯ ደርቃ አዩ። 21 ጴጥሮስ ነገሩ ትዝ አለውና አያሱስን፣ “መምህር ሆይ፣ እነሆ፣ የረገምሃት በለስ ደርቃለች” አለው። 22 አያሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፣ “በእግረሰብሐር እመንጸ። 23 እውነት እላችኋለሁ፤ ማንም ይህን ተራራ፣ ተነቅለህ ወደ ባሕር ተወርወር። ቢለውና ይህንንም በልቡ ሳይጠራ ራጠር ቢያምን ይሆንለታል። 24 ስለዚህ በጸሎት የምትለምኑትን ሁሉ እንደ ተቀባላችሁት አድርጋችሁ ብታምኑ ይሆንላችኋል። 25 እንዲሁም ለጸሎት በምትቆሙበት ጊዜ፣ የሰማዩ አባታችሁ ንጠኦታችሁን ይቅር እንዲልላችሁ፣ እናንተም በሰው ላይ ያላችሁን ሁሉ ይቅር በሉ። 26 ይቅር ባትሉ ግን የሰማዩ

11፡13 ሉቃ 13፡6።9
11፡17 ኢሳይ 6፡7፤ ኤር 7፡11
11፡18 ማቴ 7፡28፤ 12፡12፤ 21፡46፤ ሉቃ 20፡19
11፡19 ሉቃ 21፡37
11፡21 ማቴ 23፡7
11፡23 ማቴ 21፡21
11፡24 ማቴ 7፡7
11፡25 ማቴ 6፡14

፳፱ በዕብራይጡ “አድን?” ማለት ሲሆን ምስጋናን የሚገልጽ አባባል ነው፤ እንዲሁም ቁ።10 ይመጣ።
፳፱ እንዳንድ ቅጂች ወጥቶ ሄደ ይላል።
፳፻ እንዳንድ የጥንት ቅጂች በእግረሰብሐር ላይ እምነት ካላችሁ ይላሉ።

አባታችሁ ኅጢአታችሁን ይቅር አይላችሁም።”

በኢየሱስ ሥልጣን ላይ ጥያቄ ተነሣ

11፡27-33 ተጓ ምብ - ማቴ 21፡23-27፣ ሉቃ20፡1-8

፳እንደ ገና ወደ ኢየሩሳሌም መጡ፤ ኢየሱስ በቤተ መቅደሱ ቅጥር ግቢ ውስጥ በሚዘዋወርበት ጊዜ፣ የካህናት አለቆች፣ ጸሐፍትና የሕዝብ ሽማግሌዎች ወደ እርሱ ቀርበው፣ “እነዚህን ነገሮች የምታደርገው በምን ሥልጣን ነው? እነዚህን እንድታደርግህ ይህን ሥልጣን የሰጠህ ማን ነው?” አሉት።

29 ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፤ “እስቲ እኔም አንድ ጥያቄ ልጠይቃችሁ፤ መልሱልኝ፤ እኔም እነዚህን ነገሮች በምን ሥልጣን እንደማደርግ እነግራችኋለሁ። 30 የዮሐንስ ጥምቀት ከሰማይ ነበረችን ወይስ ከሰው? መልሱልኝ።”

31 እነርሱም እርስ በርሳቸው እንዲህ ተባባሉ፤ “ከሰማይ ነው” ብዬል፤ ‘ታዲያ ለምን አላመናችሁትም?’ ይለናል፤ 32 ‘ታዲያ ነ፣ ከሰው ነው’ እንበልን? ሕዝቡ ሁሉ ዮሐንስ እውነተኛ ነቢይ መሆኑን ያምኑ ስለ ነበሩ ፈሩ።

33 ስለዚህ ለኢየሱስ “አናውቅም” ብለው መለሱለት።

ኢየሱስም፣ “እንግዲያው እኔም እነዚህን ነገሮች በምን ሥልጣን እንደማደርግ አልነግራችሁም” አላቸው።

የወይን ስፍራ የተከራዩ ገበሬዎች ምሳሌ

12፡1-12 ተጓ ምብ - ማቴ 21፡33-46፣ ሉቃ20፡9-19

12 ከዚያም እንዲህ እያለ በምሳሌ ይነግራቸው ጀመር፤ “አንድ ሰው ወይን ተክል፤ ዙሪያውን ዐጠረ፤ ለመጭመቅያው ጉድጓድ ቁፈረ፤ የመጠበቂያም ማማ ሠራለት፤ ከዚያም ለገበሬዎች አክራይቶ ወደ ሌላ አገር ሄደ። 2 በመስከር ጊዜም ከወይኑ ፍሬ እንዲያመጣለት ከአገልጋዮቹ አንዱን ወደ ገበሬዎቹ ላከ። 3 እነርሱ ግን ይዘው ደበደቡት፤ ባዶ እጃቸውን ሰደዱት። 4 እንደ ገናም ሌላ አገልጋይ ላከ። እነርሱም ራሱን ፈንክተውና አዋርደው መለሱት። 5 አሁንም እንደ ገና ሌላ ላከ፤ ይህኛውንም ገደሉት፤ ከሌሎች ከብዙዎቹ መካከል አንዳንዶቹን ደበደቡ፤ አንዳንዶቹንም ገደሉ።

6 “አሁንም የሚላክ ሌላ ነበረው፤ እርሱም የሚወደው ልጁ ነበረ። “ልጄንስ ያከብሩታል” በማለት ከሁሉ በኋላ ላከው።

7 “ገበሬዎቹ ግን እርስ በርሳቸው፣ ‘ይህማ ዋናው ወራሹ ነው፤ ኑ እንግደለው፤ ርስቱ የእኛ ይሆናል’ ተባባሉ። 8 ከዚያም ይዘው ገደሉት፤ ከወይኑ ስፍራም አውጥተው ጣሉት።

11፡32 ማቴ11፡9
12፡1 ኢሳይ11፡37
12፡6 ዕብ11፡1፣3

9 “እንግዲህ የወይኑ አትክልት ባለቤት ምን የሚያደርግ ይመስላችኋል? ይመጣል፤ ገበሬዎቹን ይገድላል፤ የወይኑንም አትክልት ለሌሎች ይሰጣል። 10 እንዲህ የሚለውን የመጽሐፍ ቃል አላነበባችሁምን፤

“ ግንበኞች የናቁት ድንጋይ፤

እርሱ የማእዘን ራሱ ሆነ፤

11 ጌታ ይህን አድርጎአል፤

ይህም ለዐይናችን ድንቅ ነው?”

12 ምሳሌውን የተናገረው ስለ እነርሱ መሆኑን ስላወቁ፣ ሊይዙት ፈለጉ፤ ነገር ግን ሕዝቡን ስለፈሩ ትተውት ሄዱ።

ለቄሳር ግብር ስለ መክፈል

12፡13-17 ተጓ ምብ - ማቴ 22፡15-22፣ ሉቃ20፡20-26

13 ከዚያም በነገር እንዲያጠምዱት ከፈራሳ ውያንና ከሄሮድስ ወገን ሰዎች ወደ እርሱ ላኩ። 14 እነርሱም መጥተው እንዲህ አሉት፤ “መምህር ሆይ አንተ ትክክለኛ ሰው መሆንን እናውቃለን፤ የሰዎች ማንነት ስለማይገድም አታዳላም፤ የእግዚአብሔርን መንገድ ብቻ በእውነት ታስተምራለህ፤ ለመሆኑ ለቄሳር ግብር መክፈል ይገባል ወይስ አይገባም? 15 እኛስ እንክፈል ወይስ አንክፈል?”

ኢየሱስ ግን ግብዝነታቸውን ዐውቆ፣ “ለምን ልታጠምዱኝ ትፈልጋላችሁ? እስቲ አንድ ዲናር አምጡልኝና ልየው” አላቸው።

16 እነርሱም አምጡለት፣ “ይህ የማን መልክ ነው? ጽሕፈቱስ የማን ነው?” አላቸው፤ እነርሱም፣ “የቄሳር ነው” አሉት።

17 ኢየሱስም፣ “የቄሳርን ለቄሳር፣ የእግዚአብሔርን ለእግዚአብሔር ሰጡ” አላቸው። እነርሱም በእርሱ ተደነቁ።

ጋብቻና ትንሣኤ

12፡18-27 ተጓ ምብ - ማቴ 22፡23-33፣ ሉቃ20፡27-38

18 ከዚህ በኋላ የሙታን ትንሣኤ የለም የሚሉ ሰዳቃዎች ወደ እርሱ መጥተው እንዲህ ሲሉ ጠየቁት፤ 19 “መምህር ሆይ፤ የአንድ ሰው ወንድም ሚስት አግብቶ ልጅ ሳይወልድ ቢሞት፣ ይህ ሰው ሴት የዋዋን አግብቶ ለወንድም ዘር እንዲተካ ሙሴ ጽፎልናል። 20 ታዲያ ስባት ወንድማማቾች ነበሩ፣ የመጀመሪያው አግብቷት ዘር ሳይተካ ሞተ፤ 21 ሁለተኛውም ሴት የዋዋን አገባት፤ እርሱም ዘር ሳይተካ ሞተ፤ ሦስተኛውም እንዲሁ፤ 22 ሰባ ቱም አገቧት፤ ዘር ግን አልተኩም፤ በመጨረሻም ሴት የዋዋ ሞተች። 23 እንግዲህ፣ ሰባቱም አግብተዋታልና በትንሣኤ ለማናቸው ሚስት ልትሆን ነው?” አሉት።

12፡10 ሐሥ4፡11
12፡11 መዝ118፡22፡23
12፡12 ማቴ22፡22፡23 ማር11፡18
12፡13 ማቴ12፡10፤ 22፡16፤ ማር3፡6
12፡17 ሮሜ13፡7
12፡18 ሐሥ4፡11
23፡8፤ 1ቆሮ15፡12
12፡19 ዘጸ25፡5

26 አንዳንድ ቅጂች ቀ 26 የላቀውም።
40 ወይም የማእዘን ድንጋይ
23 አንዳንድ ቅጂች በትንሣኤ ሰዎች ከሙታን ሲገቡ የሚል አላቸው

²⁴ኢየሱስም፣ እንዲህ ሲል መለሰላቸው፤ “የምትሰቱት እኮ ቅዱሳት መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኅይል ስለማታውቁ ነው፤ ²⁵ሙታን በሚነሡበት ጊዜ እንደ ሰማይ መላ እክት ይሆናሉ እንጂ አያገቡም፤ አይጋቡም። ²⁶ስለ ሙታን መካከት ግን፣ በሙሴ መጽሐፍ ይኸውም ስለ ፉጥቋጦው በተነገረው ክፍል፣ እግዚአብሔር ‘እኔ የአብርሃም አምላክ፣ የይሱሐ ቅ አምላክ፣ የያዕቆብ አምላክ ነኝ’ ያለውን አላ ነበረችሁም? ²⁷እግዚአብሔር የሕያዋን አምላክ እንጂ የሙታን አምላክ አይደለም፤ ስለዚህ እጅግ ተሳስታችኋል።”

ከሁሉ የሚበልጠው ትእዛዝ

12፡28-34 ተጓ ምብ - ግቴ 22፡34-40

²⁸ከጸሐፍትም አንዱ መጥቶ ሲከራከሩ ሰማቸው፤ ኢየሱስ ለቀረበለት ጥያቄ ተገቢውን መልስ መስጠቱን አስተውሎ፣ “ለመሆኑ ከትእዛዛት ሁሉ የሚበልጠው የትኛው ነው?” ሲል ጠየቀው።

²⁹ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰለት፣ “ከሁሉ የሚበልጠው ይህ ነው፣ ‘እስራኤል ሆይ ስማ፣ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው፣ ³⁰አንተም ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ፣ በፍጹም ነፍስህ፣ በፍጹም ሐሳብህና በፍጹም ኅይልህ ውደድ።’ ³¹ሁለተኛውም ይህ ነው፣ ‘ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ።’ ከእነዚህም የሚበልጥ ትእዛዝ የለም።”

³²ጸሐፊውም እንዲህ አለው፣ “መምህር ሆይ፣ መልካም ብለሃል፣ እርሱ አንድ መሆኑን፣ ከእርሱም ሌላ አለመኖሩን መናገርህ ትክክል ነው፤ ³³እርሱን በፍጹም ልብህ፣ በፍጹም አእምሮህ፣ በፍጹም ነፍስህ፣ በፍጹም ኅይልህ መውደድ፣ እንዲሁም ባልንጀራህን እንደ ራስህ መውደድ ከሚቃጠል መስዋዕት ሁሉና ከሌሎችም መስዋዕቶች ይበልጣል።”

³⁴ኢየሱስም በማስተዋል እንደ መለሰለት አይቶ፣ “አንተ ከእግዚአብሔር መንግሥት የራ ቅህ አይደለህም” አለው። ከዚህ በኋላ ሊጠይቀው የደፈረ ማንም አልነበረም።

ክርስቶስ የማን ልጅ ነው?

12፡35-37 ተጓ ምብ - ግቴ24፡41-46፣ ሉቃ 20፡41-44
12፡38-40 ተጓ ምብ - ግቴ23፡1-7፣ ሉቃ 20፡45-47

³⁵ኢየሱስ በቤተ መቅደሱ አደባባይ በሚ ያስተምርበት ጊዜ እንዲህ ሲል ጥያቄ አቀረበ፣ “ጸሐፍት እንዴት ክርስቶስ የዳዊት ልጅ ነው ይላሉ? ³⁶ዳዊት በመንፈስ ቅዱስ ሲናገር፣

“ጌታ ጌታዬን፣ ጠላቶችህን ከእግርህ

12፡24 2ጠ፡፳3፣ 15፣፳7
12፡25 1ቆ፡15፡42፣ 49፡52
12፡26 ዘ፱፡6
12፡28 ሉቃ10፡25፣፳2
8፡20፡39
12፡30 ዘ፳፡4፣5
12፡31 ዘሉ19፡18፣ ማቴ5፡43
12፡32 ዘ፳4፡35፣ 39፡አ፡45፣6፡14፣ 46፡9
12፡33 1ሳጦ፡15፡22፣ ሆሊ6፡6፣ሚክ6፡6፣፳8፣ ፋብ10፡8
12፡34 ማቴ3፡2፣ 22፡46፣ሉቃ20፡24
12፡35 ማቴ9፡27፣ 26፡55
12፡36 2ሳጦ፡23፣ 2፣መዝ110፡1፣ ማቴ22፡44
12፡37 ዮሐ12፡9

በታች እስከደርጋቸው ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው።” ይላል።

³⁷ታዲያ ዳዊት ራሱ ‘ጌታ’ ካለው፣ እንዴት ተመልሶ ልጅ ይሆናል?።

ብዙ ሕዝብም በደስታ ይሰማው ነበር። ³⁸በሚያስተምርበትም ጊዜ እንዲህ አለ፣ “ከጸሐፍት ተጠንቀቁ፣ የተንዘረፈፈ ቀሚስ ለብሰው መዘርን ይወዳሉ፣ በየአደባባይም የአክብሮት ሰላምታ ይሻሉ፤ ³⁹በምክሬራብ ከፍተኛውን ወንበር፣ በግብጥም በታ የክበሬታን ስፍራ ይፈልጋሉ፤ ⁴⁰በረጅም ጸሎታቸው እያሳበቡ የመበለቶችን ቤት ያራቁታሉ፤ እነዚህ የባስ ፍርድ ይቀበላሉ።”

የመበለቲቱ ስጦታ

12፡41-44 ተጓ ምብ - ሉቃ21፡1-4

⁴¹ኢየሱስ በገንዘብ ማስቀመጫው አንጻር ተቀምጦ ብዙ ሰዎች ስጦታቸውን ወደ ቤተ መቅደሱ ገንዘብ ማስቀመጫ ሣጥን ሲያስገቡ ይመለከት ነበር። ብዙ ሀብታሞች ብዙ ገንዘብ አስገቡ፤ ⁴²አንዲት ምስኪን መበለት ግን ከአንድ ሳንቲም የማይበልጡ ሁለት የናስ ቤሳዎች አስገባች።

⁴³ኢየሱስም ደቀ መዛሙርቱን ጠርቶ፣ እንዲህ አላቸው፣ “እውነት እላችኋለሁ፣ ይህቺ ድካ መበለት ሣጥኑ ውስጥ ከጣሉት ከሌሎቹ የበለጠ አስገባች። ⁴⁴እነዚህ ሁሉ ከተረፈው ሀብታቸው ሰጡ፣ እርሷ ግን በድክነት ዐቅሟ ያላትን ሁሉ አውጥታ ለመኖሪያ የሚሆናትን እንዳለ ሰጠች።”

የመጨረሻው ዘመን ምልክቶች

13፡1-37 ተጓ ምብ - ግቴ 24፡1-51፣ሉቃ21፡5-36

13 ከቤተ መቅደስ ሲመጣ ከደቀ መዛሙርቱ አንዱ፣ “መምህር ሆይ፣ ድንጋዮቼ እንዴት እንደ ሆኑ፣ ሕንጻውም እንዴት ውብ እንደ ሆነ እይ” አለው።

²ኢየሱስም መልሶ፣ “እነዚህን ታላላቅ ሕንጻዎች ታያለህ? አንዱ ድንጋይ በሌላው ላይ እንደ ሆነ አይቀርም፤ ሁሉም ፈራሽ ነው” አለው።

³ኢየሱስ በቤተ መቅደሱ ትይዩ፣ በደብረ ዘይት ተራራ ላይ ተቀምጦ ሳለ ጴጥሮስ፣ ያዕቆብ፣ ዮሐንስና እንድርያስ እንዲህ ሲሉ ጠየቁት፣ ⁴“ይህ መቼ እንደሚሆን ንገረን፣ የዚህስ ሁሉ ፍጻሜ ምልክቱ ምንድን ነው?”

⁵ኢየሱስም እንዲህ ይላቸው ጀመር፣ “ማንም እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ፤ ⁶ብዙዎች፣ ‘እኔ እርሱ ነኝ’ እያሉ በስሜ ይመጣሉ፤ ብዙዎችንም ያስታሉ። ⁷ስለ ጦርነትና ስለ ጦርነት ወሬ በምትሰሙበት ጊዜ አትደንገጡ፣ ይህም መሆን አለበት፣ ፍጻሜው

12፡39 ሉቃ11፡43
12፡41 2ኅዝ2፡9፣ ዮሐ8፡20
12፡44 2ቆ፡8፣12
13፡2 ሉቃ19፡44
13፡3 ማቴ4፡21፣ 21፡1
13፡5 ፉ፡22፣ ኤር29፡8፣ኤፌ5፡6፣ 2ተሰ2፡3፣10፣፳2፣ 1ጠ፡፳4፣13፣ 2ጠ፡፳3፣13፣ 1ዮሐ4፡6

ግን ገና ነው። ስሕተብ በሕተብ ላይ፣ መንግሥት በመንግሥት ላይ ይነሣል፤ በብዙ ቦታም የመሬት መንቀጥቀጥና ራብ ይሆናል፤ እነዚህ ሁሉ የምጥ ጣር መጀመሪያ ናቸው።

9“ለራሳችሁ ተጠንቀቁ፤ ለአካባቢ ሽንጎ አሳልፈው ይሰጧችኋል፤ በምክርብ ይገርፏችኋል፤ ምስክር ትሆኑም ዘንድ በእኔ ምክንያት በገጥኞችና በነገሥታት ፊት ትቆማላችሁ። 10አስቀድሞ ግን ወንጌል ለሕዝብ ሁሉ መሰበክ አለበት። 11ተይዘችሁ ለፍርድ በምትቀርቡበት ጊዜ፣ በዚያች ሰዓት የሚሰጣችሁን ተናገሩ እንጂ ምን እንናገራለን በማለት አስቀድማችሁ አትጨነቁ፤ የሚናገረው መንፈስ ቅዱስ እንጂ እናንተ አይደላችሁምና።

12“ወንድም ወንድሙን፣ አባትም ልጁን ለሞት አሳልፎ ይሰጣል፤ ልጆች በወላጆቻቸው ላይ ያምጣሉ፤ ይገድላቸዋልም። 13በእኔ ምክንያት በሰው ሁሉ ዘንድ የተጠሳችሁ ትሆናላችሁ፤ እስከ መጨረሻው የሚጸና ግን ይደናል።

14“የጥፋት ርኩሶት፣ ስፍራው ባልሆነ ቦታ ቆሞ በምታዩት ጊዜ አንባቢው ያስተውል፤ በይሁዳ ያሉ ወደ ተራሮች ይሸሹ። 15በቤቱ ጣራ ላይ ያለ አይውረድ፤ ንብረቱንም ለማውጣት ወደ ቤቱ አይግባ፤ 16በእርሻ ቦታ ያለ ልብሱን ለመውሰድ አይመለስ። 17በእነዚያ ቀናት ለነፍስ ጡሮችና ለሚያጠቡ ወዮላቸው፤ 18ይህም በክረምት እንዳይሆን ጸልዩ፤ 19በመጀመሪያ እግዚአብሔር ፍጥረትን ከፈጠረበት ጊዜ አንሥቶ እስከ አሁን ድረስ፣ እንዲሁ ደግሞም ወደ ፊት አቻ የሌለው ታላቅ መከራ ይሆናልና። 20ጌታ ቀኖቹን ባያሳጥራቸው ኖሮ ማንም ባልጻኝ ነበር፤ ስለ መረጣቸው ስለ ምርጫ ሲል ግን ቀኖቹን አሳጥሮአል። 21በዚያን ጊዜ ማንም፣ ‘እነሆ፣ ክርስቶስ’ እዚህ ነው?’ ቢላችሁ ወይም፣ ‘እነሆ፣ እዚያ ነው’ ቢላችሁ አትመኑ። 22ሐሰተኛ ክርስቶሶችና ሐሰተኛ ነቢያት ተነሥተው፣ ምልክቶችና ድንቆችን በማድረግ፣ ቢቻላቸው የተመረጡትን እንኳ ያስታሉ። 23ስለዚህ የተጠንቀቁ፣ ጊዜው ሳይደርስ ሁሉን ነግራላችኋለሁ።

24“በዚያን ጊዜ፣ ከመከራው በኋላ ‘ፀሐይ ትጨልግለች፤

ጨረቃም ብርሃኗን አትሰጥም፤ 25ከዋክብት ከሰማይ ይረግፋሉ፤ የሰማይ ኅይላትም ይናወጣሉ።”

26“በዚያን ጊዜም የሰው ልጅ በታላቅ ኅይልና ግርማ በደመና ሲመጣ ያዩታል።

27እርሱም መላእክቱን ልኮ ከአራቱ ነፋሳት፣ ከምድር ዳርቻ እስከ ሰማያት ዳርቻ ምርጦ

13፡9 ማቴ10፡17
13፡11 ማቴ10፡19፡
20፡ሉቃ12፡11-12
13፡12 ሚካ7፡6፣
ማቴ10፡21፣
ሉቃ12፡51-53
13፡13 ማቴ10፡22፡
23
13፡14 ጳጳሮቹ27፡
11፡31፣12፡11
13፡17 ሉቃ23፡29
13፡19 ማር10፡6፣
ጳጳሮቹ26፡12፡1፣
ኢል2፡2
13፡21 ሉቃ17፡
23፡21፡8
13፡22 ማቴ7፡15፣
ዮሐ4፡48፣
2ተሰ2፡9፡10
13፡23 2ጴጥ3፡17
13፡25 ኢሳ13፡10፣
34፡4፣ማቴ24፡29
13፡26 ራእ1፡7
13፡27 ዘጳ2፡6

ቹን ይሰበስባል።
28“ምሳሌውን ከበለስ ተማሩ፤ ቅርንጫፏ ሲለመልም፣ ቅጠሳ ሲያቈጠቀጥ በጋ እንደ ተቃረበ ታውቃላችሁ፤ 29እንዲሁ ደግሞ እነዚህ ነገሮች መፈጸማቸውን ስታዩ እንደ ቀረበ፣ በደጅም እንደ ሆነ ዕውቁ። 30እውነት እላችኋለሁ፤ እነዚህ ነገሮች እስከሚፈጸሙ ድረስ ይህ ትውልድ አያልፍም፤ 31ሰማይና ምድር ያልፋሉ፣ ቃሌ ግን አያልፍም።

ቀኑና ሰዓቱ አይታወቅም

32“ነገር ግን ስለዚያች ቀን ወይም ስለዚያችም ሰዓት ከአብ በቀር፣ የሰማይ መላእክትም ቢሆኑ፣ ወልድም ቢሆን፣ ማንም አያውቅም። 33ስለዚህ ጊዜው መቼ እንደሚሆን አታውቁምና ተጠንቀቁ፤ ትጉ፣ ጸልዩምሑ። 34ይህም ቤቱን ለአገልጋዮቹ ትቶ፣ እያንዳንዱን አገልጋይ በየሥራ ድርሻው ላይ አሰማርቶ፣ በረኛው ነቅቶ እንዲጠብቅ አገዛዮቹን ሰው ይመስላል። 35እንግዲህ የቤቱ ባለቤት በምሽት ወይም በውድቅት፣ በደሮ ጨካኝነት ወይም ንስ ሲቀድ እንደሚመጣ አታውቁምና ተግታችሁ ጠብቁ፤ 36ደግሞ ሲመጣ ተኝታችሁ እንዳያገኛችሁ! 37ለእናንተ የምነግራችሁን ለሰው ሁሉ እናገራለሁ፤ ተግታችሁ ጠብቁ!”

ኢየሱስን ሽቶ የቀባቸው ሴት

14፡1-11 ተጳ ምሳ - ማቴ 26፡2-16
14፡12፡10፡11 ተጳ ምሳ - ሉቃ22፡1-6
14፡3-8 ማሙ - ዮሐ12፡1-8

14 ፋሲካና የቂጣ በዓል ሊከበር ሁለት ቀን ሲቀረው፣ የካህናት አለቆችና ጸሐፍት ኢየሱስን የሚይዙበትና የሚገድሉበትን ዘዴ ይፈልጉ ነበር። 2ሆኖም፣ “ሕዝቡ ዐመፀ እንዳያነሣ በበዓሉ ሰሞን መሆን የለበትም” ይባላሉ ነበር።

3እርሱም በቢታንያ በለምጸሙ ስምዖን ቤት በማእድ ተቀጠው ሳለ፣ እንዲት ሴት ዋጋው እጅግ ውድ የሆነ ንጹሕ የናርደስ ሽቱ የተሞላበት የአልባስጥርስ ቢልቃጥ ይዛመጣች፣ ቢልቃጥንም ሰብራ ሽቱውን በራሱ ላይ አርከፈከፈችው።

4በዚያ ከነበሩት አንዳንዶቹ በድርጊቱ ተቈጥተው እንዲህ ይባላሉ ነበር። “ሽቱው ለምን በከንቱ ይከፍናል? 5ከምስት መቶ ዲናር በላይ ተሸጦ፣ ነገዘቡን ለድሽቶ መስጠት ይቻል ነበር።” ሴትየዋንም ነቀፏት።

6ኢየሱስ ግን እንዲህ አላቸው፣ “ተወአት፣ ለምን ታስቸግሯታላችሁ? መልካም ነገር አድርጋልኛለች። 7ድሽቶ ምን ጊዜም ከኔና

21 ወይም ማሊሉ 23 ወይም ዘር
23 ጸልዩ የሚለው ቃል በእንዳንድ ቅጂች አይገኝም።

13፡30 ማር9፡1፣
ሉቃ17፡25
13፡31 ማቴ 5፡18
13፡32 ሐሥ1፡7፣
1ተሰ5፡12
13፡33 1ተሰ5፡6
13፡34 ማቴ25፡14
13፡37
ሉቃ12፡35፣36
14፡1 ማቴ12፡14፣
ዮሐ11፡55
14፡3 ማቴ21፡17፣
ሉቃ7፡37፣39
14፡7 ዘጳ15፡11
14፡8 ዮሐ19፡40

ንተ ጋር ናቸው፤ በፈለጋችሁ ጊዜ ልትረዱቸው ትችላላችሁ፤ እኔ ግን ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር አልኖርም፤⁸ እርሷ ማድረግ የምትችለውን ያህል አድርጋለች፤ ለመቃብሬ እንዲሆን ሰውነቱን አስቀድሞ ቀብታለች።⁹ እውነት እላችኋለሁ፤ ይህ ወንጌል በዓለም ሁሉ በሚሰበክበት በማንኛውም ስፍራ እርሷ ያደረገችው መታሰቢያ ሆኖ ይነገርላታል።”

¹⁰ከዚህ በኋላ ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ የሆነው የአስቆሮቱ ይሁዳ አሳልፎ ሊሰጠው ወደ ክፍት አለቆች ሄደ።¹¹ እነርሱም ይህን ሲሰሙ ደስ አላቸው፤ ገንዘብ ሊሰጡትም ቃል ገቡለት፤ ስለዚህ እርሱን አሳልፎ የሚሰጥበትን ምቹ ጊዜ ይጠባበቅ ነበር።

የጌታ እራት

14:12-26 ተጓ ምብ - ግብ፣ 26:17-30፣ ሉቃ22:7-23
14:22-25 ተጓ ምብ - 1ቆሮ11:23-25

¹²የፋሲካ በግ በሚታረድበት በቂጣ በዓል የመጀመሪያው ቀን፤ ደቀ መዛሙርቱ ወደ ኢየሱስ ቀርበው፤ “የፋሲካ እራት የት እንድናዘጋጅልህ ትፈልጋለህ?” አሉት።

¹³እርሱም ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱን እንዲህ ሲል ላካቸው፤ “ወደ ከተማ ሂዱ፤ እንስራውሃ የተሸከመ ሰው ይገኛችኋል፤¹⁴ ወደሚገባበት ቤትም ተከተሉት፤ የቤቱንም ጌታ፤ “መምህሩ፤ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር የፋሲካን

ራት የምበላበት የእንግዳ ማረፊያ የት ናቸው ነው?” ብሎአል በሉት፤¹⁵ እርሱም በሰገነቱ ላይ የተሰናዳና የተነጠፈ ሰፊ አዳራሽ ያሳያችኋል፤ እዚያ አዘጋጁልን።”

¹⁶ደቀ መዛሙርቱም ወጥተው ወደ ከተማዬቱ ሄዱ፤ ማንኛውም ነገር ኢየሱስ እንዳላቸው ሆኖ አገኙት፤ ፋሲካውንም አሰናዱ።

¹⁷በመሸም ጊዜ ኢየሱስ ከዐሥራ ሁለቱ ጋር መጣ።¹⁸ በማእድ ላይ ሳለም፤ “እውነት እላችኋለሁ፤ ከመካከላችሁ አንዱ፤ አብሮኝ የሚበላው እርሱ አሳልፎ ይሰጠኛል” አላቸው።

¹⁹እነርሱም አዙ። እያንዳንዳቸውም፤ “እኔ እሆንን?” ይሉት ጀመር።

²⁰እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ፤ ከእኔ ጋር እጁን በወጭቱ ውስጥ የሚያጠልቀው ነው።²¹ የሰው ልጅስ ስለእርሱ እንደ ተጻፈው ይሄዳል፤ የሰውን ልጅ አሳልፎ ለሚሰጥ ለዚያ ሰው ግን ወየለት፤ ያ ሰው ባይወለድ ይሻለው ነበር።”

²²ሲበለም እንጀራ አንሥቶ ባረከ፤ ቁርሶም ለደቀ መዛሙርቱ ሰጣቸውና፤ “እንኩ፤ ይህ ሥጋዬ ነው” አላቸው፤

²³ጸቀውንም አነሳ፤ አመሰግናም ሰጣቸው፤ ሁሉም ከዚያ ጠጡ።

14:9 ግብ24:14፣ ግር16:15
14:10 ግብ10:4፣ ግር3:16፣19
14:12 ዘበ12:1፣11፣ ዘ816:1፣4፣11 ቆሮ5:7
14:15 ሉቃ1:13
14:20
ዮሐ13:18፣27
14:21 ግብ8:20
14:22 ግብ14:19
14:23 1ቆሮ10:16

²⁴ደግሞም እንዲህ አላቸው፤ “ይህ ስለብዙዎች የሚፈስ የአዲስ ኪዳን ደሜ ነው፤²⁵ እውነት እላችኋለሁ፤ በጸጌደብሬር መንግሥት አዲሱን የወይን ፍሬ እስከምጠባበት እስከዚያት ቀን ድረስ ዳግም ይህን አልጠጣም።”

²⁶ከዚህ በኋላ መዝሙር ዘምረው ወደ ደብረ ዘይት ተራራ ወጡ።

ጴጥሮስ እንደሚክደው ኢየሱስ አስቀድሞ ተናገረ

14:27-31 ተጓ ምብ - ግብ26:31-35

²⁷ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “እንዲህ ተብሎ እንደተጻፈ፤ ሁላችሁ ትክዳኛላችሁ፤ ‘እረኛውን እመታለሁ በጎቹም ይበተናሉ’”

²⁸ከተነሳሁ በኋላ ግን፤ ቀድሜአችሁ ወደ ገሊሳ እሄዳለሁ።”

²⁹ጴጥሮስም፤ “ሁሉም ቢሰናከሉ እንኳ እኔ አሳደርገውም” አለ።

³⁰ኢየሱስም፤ “እውነት እልሃለሁ፤ በዚህች ሌሊት ዶሮ ሁለት” ጊዜ ሳይጨክቹ ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ” አለው።

³¹ጴጥሮስም፤ “ከአንተ ጋር ብዋት እንኳ ከቶ አልክድህም” በማለት ይበልጥ አጽንቶ ተናገረ። ሁሉም ደግሞ እንደዚሁ አሉ።

ኢየሱስ በጌቴሴማኒ ጸለየ

14:32-42 ተጓ ምብ - ግብ፣ 26:36-46፣ ሉቃ22:40-46

³²ከዚህ በኋላ ጌቴሴማኒ ወደሚባል ስፍራ ሄዱ፤ ኢየሱስም ደቀ መዛሙርቱን፤ “እኔ ስጸልይ እናንተ እዚህ ቁዬ” አላቸው።³³ ጴጥሮስን፤ ያዕቆብንና ዮሐንስንም ይዞ ሄደ፤ እጅግ ያዘን ይጨነቅ ጀመር።³⁴ ደግሞም፤ “ነፍሴ እስከ ሞት ድረስ እጅግ አዘኛችኋለሁ፤ ሁሉን ነቅታችሁ ጠብቁ” አላቸው።

³⁵ጥቂት ዕልፍ ብሎም በምድር ላይ በመውደቅ ቢቻል ሰጉቱ ከእርሱ እንዲያልፍ ጸለየ፤³⁶ “አባሩ፤ አባት ሆይ፤ ሁሉ ነገር ይቻልሃልና ይህን ጽዋ ከእኔ አርቀው፤ ነገር ግን የእኔ ፈቃድ ሳይሆን የአንተ ፈቃድ ይሁን” አለ።

³⁷ተመልሶም ሲመጣ ደቀ መዛሙርቱን ተኝተው አገኛቸው፤ ጴጥሮስንም እንዲህ አለው፤ “ስምዖን ሆይ፤ ተኝተሃልን? አንድ ሰዓት እንኳ ነቅተህ መጠበቅ አቃተህ?”

³⁸ወደ ፊተና እንዳትገቡ ትጉ፤ ጸልዩም፤ መንፈስ ዝግጁ ነው፤ ሥጋ ግን ደካማ ነው።”

³⁹እንደ ገናም ሄዶ መጀመሪያ የጸለየውን ደግሞ ጸለየው።⁴⁰ ዳግመኛም ሲመለስ ዐይና

14:24 ግብ26:28
14:25 ግብ3:2
14:26 ግብ21:1
14:27 ዘበ13:7
14:28 ግር16:7
14:30 ቆሮ6:72፣ ሉቃ22:34፣ ዮሐ13:38
14:31 ሉቃ22:33፣ ዮሐ13:37
14:33 ግብ4:21
14:34 ዮሐ12:27
14:35 ቆሮ41፣ ግብ26:18
14:36 ግብ20:22፣ 26:39፣ ሮሜ8:15፣ ያዕ4:6
14:38 ግብ6:13፣ ሮሜ7:22፣23

²⁴ እንዳንድ ትጆች ጸደሰ የሚለው ቃል የላቸውም።
³⁰ አንዳንድ የጥንት ቅጂች ሁለት ጊዜ የሚለው ሐረግ የላቸውም።
³⁶ በሐረግይክ ቋንቋ አባት የሚጠራበት ነው።

ቸውን እንቅልፍ ከብደት ተኝተው አገኛቸው፤ የሚመልሱለትንም አያውቁም ነበር።

41 ሦስተኛ ጊዜም መጥቶ እንዲህ አላቸው፤ “አሁንም እንደተኛችሁና እንዳረፋችሁ ናችሁ? ይበቃል! ሰጥቲ ደርሳለች፤ እነሆ፣ የሰው ልጅ ለገጠአተኞች እጅ አልፎ ይሰጣል።” 42 ተነሡ፤ እንሂድ፤ አሳልፎ የሚሰጠኝ መጥቶአል።”

ኢየሱስ ተያዘ

14:43-50 ተጓ ምብ - ግቴ 26:47-56፣ ሉቃ 22:47-50፣ ዮሐ18:31-11

43 ወዲያው እየተናገረ ሳለ ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ ይሁዳ መጣ፤ አብረውትም ሰይፍና ዱላ የያዙ፤ ከካህናት አለቆች፣ ከጸሐፍትና ከሽማግሌዎች የተላኩ ብዙ ሰዎች ነበሩ።

44 አሳልፎ የሚሰጠውም፣ “እኔ የምስመው እርሱ ነውና ያዙት፤ ተጠንቅቃችሁም ውስ ዱት” በማለት አስቀድሞ ምልክት ሰጥቶአቸው ነበር። 45 እንደ ደረሰም ወዲያው ወደ ኢየሱስ ቀርቦ፣ “መምህር ሆይ!” ብሎ ሳመው፤ 46 ሰዎቹም ኢየሱስን ያዙት አሰሩትም። 47 በአቅ ራቢያው ቆመው ከሰፍሩት አንዱ ሰይፍን መዞ የሊቀ ካህናቱን አገልጋይ ጀሮ ቈረጠ።

48 ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “እንደ ወን በዴ በሰይፍና በቈመጥ ልትይዙኝ መጣችሁን? 49 በየዕለቱም በቤተ መቅደስ ኢየሱስ ማርሁ ከእንኛ ታር ስኖር አልያዛችሁኝም፤ መጸሐፍት ይፈጸሙ ዘንድ ይህ ሆነ።” 50 በዚህ ጊዜ ሁሉም ትተውት ሸሹ።

51 ዕርቃኑን ለመሸፈን በፍታ ያገለገረው አንድ ወጣት ኢየሱስን ይከተል ነበር። ሰዎቹም ይህን ወጣት በያዙት ጊዜ፣ 52 ማልድሙን ጥሎ ዕራ ቀሩትን ሸሹ።

ኢየሱስ በሸንጎ ፊት

14:53-65 ተጓ ምብ - ግቴ 26:57-68፣ ዮሐ18:12:13:19-24 14:61-63 ተጓ ምብ - ሉቃ 22:67-71

53 ኢየሱስንም ወደ ሊቀ ካህናቱ ወሰዱት፤ በዚያም የካህናት አለቆች፣ ሽማግሌዎችና ጸሐፍት ሁሉ ተሰበሰቡ። 54 ጳጳሮችም ከሩቅ እየተከተለው፣ እስከ ሊቀ ካህናቱ ግቢ ዘለቀ፤ በዚያም ተቀምጦ ከሎሌዎቹ ጋር እሳት ይሞቅ ነበር።

55 የካህናት አለቆችና ሸንጎው በሙሉ ኢየሱስን ለመግደል ምስክር ፈለጉ፤ ነገር ግን ማግኘት አልቻሉም። 56 ብዙዎች በሐሰት ቢመሰክሩበትም፣ ቃላቸው አንድ ሊሆን አልቻለም።

57 እንዳንደቹም ተነሥተው እንዲህ ሲሉ በሐሰት መሰክሩበት፤ 58 “ይህ፣ የሰው እጅ የሠራውን ቤተ መቅደስ አፍርሼ፤ በሦስት ቀን ሌላ የሰው እጅ ያልሠራውን እሠራለሁ” ሲል ስምተነዋል።” 59 ይህም ሆኖ፣ እንኳ ምስክርነታቸው አንድ አልሆነም።

14:41 ሉቃ 35፣ ግቴ 26:18 14:43 ግቴ 10:4 14:45 ግቴ 23:7 14:49 ኢሳ53:7፣12፣ ግቴ 1:22፣ 26:55 14:50 ሉቃ 27 14:54 ግቴ 26:33፣ ዮሐ18:18 14:55 ግቴ 5:22 14:58 ዮሐ2:19

60 ሊቀ ካህናቱም ተነሥቶ በፊታቸው በመቆም፣ “እነዚህ በአንተ ላይ የሚመሰክሩት ምንድን ነው? ለምን አትመልሱም?” በማለት ኢየሱስን ጠየቀው። 61 ኢየሱስ ግን ዝም አለ፤ ምንም መልስ አልሰጠም።

ሊቀ ካህናቱም እንደ ገና፣ የቡሩኩ ልጅ፣ ክርስቶስ አንተ ነህን? ሲል ጠየቀው።

62 ኢየሱስም፣ “አምን ነኝ፣ የሰው ልጅ በጎ ያሉ ቀኝ ሲቀመጥ፣ በሰማይ ደመናም ሲመጣ ታዩታላችሁ” አለ።

63 ሊቀ ካህናቱም ልብሱን ቀደደና፣ እንዲህ አለ፤ “ሌላ ምን ምስክር ያስፈልገናል? 64 ስድቡን ስምታችኋል፤ ታዲያ፣ ምን ይመ ስላችኋል?”

እነርሱም ሞት ይገባዋል በማለት በአንድ ቃል ፈረዱበት። 65 በዚህ ጊዜ አንዳንዶቹ ይተፋብረው ጀመር፤ ዐይኑንም ሸፍነው በጡጫ እየመቱት፣ “እስቲ ትንቢት ተናገር!” ይሉት ነበር። ሎሌዎችም በጥፊ እየመቱ ወሰዱት።

ጴጥሮስ ኢየሱስን አላውቀውም አለ

14:66-72 ተጓ ምብ - ግቴ 26:69-75፣ ሉቃ 22:56-62፣ ዮሐ18:16-18:25-27

66 ጴጥሮስ በግቢው ውስጥ ቢታችኛው በኩል ሳለ፣ ከሊቀ ካህናቱ ገረዶች አንዲቱ መጣች፣ 67 ጴጥሮስ እሳት ሲሞቅ አይታ ትኩር ብላ ተመለከተችውና፣

“አንተም ከካህናቱ ኢየሱስ ጋር ነበርህ” አለችው።

68 እርሱ ግን፣ “የምትደውን አላውቅም፤ አይገባኝምም” በማለት ካደ። ከዚያም ወደ መግቢያው በር ወጣ አለ፤ በዚህ ጊዜ ዶሮ ጮኸ።

69 ገረዲቱም ባየችው ጊዜ እዚያ ለቆሙት፣ “ይህ ሰው ከእነርሱ አንዱ ነው” ብላ እንደ ገና ተናገረች። 70 እርሱ ግን አሁንም ካደ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ፣ በዚያ የቆሙት ሰዎች ጴጥሮስን፣ “የገለላ ሰው እንደ መሆንህ መጠን፣ በእርግጥ አንተ ከእነርሱ አንዱ ነህ” አሉት።

71 እርሱ ግን፣ “እናንተ የምትሉትን ሰው እኔ አላውቀውም” እያለ ይምል ይዘዙ ጀመር።

72 ወዲያውም ዶሮ ሁለተኛቱ ጮኸ። ጴጥሮስም፣ “ዶሮ ሁለት ጊዜ ከመጮኸ በፊት ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ” ያለው የኢየሱስ ቃል ትዝ አለው። ከዚያም ስቅስቅ ብሎ አለቀሰ።

14:61 ኢሳ53:7፣ ግቴ 16:16፣27:12:14፣ ግር15:5፣ ሉቃ 23:9፣ ዮሐ4:25:26፣ 19:9 14:62 ራእ1:7 14:63 ዘሉ10:6፣ 21:10፣ ዘዮ14:6፣ ሐሥ14:14 14:64 ዘሉ24:16 14:65 ግቴ 16:21 14:66 ሉቃ 54 14:67 ሉቃ 54፣ ግር1:24 14:68 ሉቃ 30:72 14:70 ሉቃ 30፣ 68:72፣ ሐሥ2:7 14:71 ሉቃ 30:72 14:72 ሉቃ 30:68

66 1 ወይም መላሐ 68 አንዳድ ቅጂች ዶሮ ጮኸ የሚለው የላቸውም። 72 አንዳንድ የጥንት ቅጂች ሁለተኛ የሚለው ቃል የላቸውም። 72 አንዳንድ የጥንት ቅጂች ሁለት ጊዜ የሚለው ሐረግ የላቸውም

ኢየሱስ በጲላሞስ ፊት

15:2-15 ተጓ ምብ - ማቴ 27:11-26፣ ሉቃ23:23:18-25፣ ዮሐ18:29-19:16

15 ጠዋት በማለዳ ዮካህናት አለቆች ከሽማግሌዎች፣ ከጸሐፍትና ከመላው የሸንጎ አባላት ጋር ወዲያው ከተማከሩ በኋላ ኢየሱስን አስረው ወሰዱት፤ ለጲላሞስም አሳልፈው ሰጡት።

²ጲላሞስም፣ “አንተ የአይሁድ ንጉሥ ነህን?” ሲል ጠየቀው፤

ኢየሱስም፣ “አንተው አልኸው፣” በማለት መለሰለት።

³የካህናት አለቆችም በብዙ ነገር ከሰሱት። ⁴ጲላሞስም፣ “ለምን መልስ አትሰጥም? እነሆ በብዙ ነገር ከሰውሃል” ሲል እንደ ገና ጠየቀው።

⁵ኢየሱስ ግን ምንም አልመለሰም፤ ጲላሞስ ተገረመ።

⁶በበዓል ሕዝቡ እንዲፈታላቸው የሚጠይቁትን እስረኛ የመልቀቅ ልማድ ነበር። ⁷በዐመፃ ተነሣሥተው ነፍስ ከገደሉ ዐመፀኞች ጋር የታሰረ በርባን የሚባል አንድ ሰው ነበረ። ⁸ሕዝቡም መጥተው እንደ ተለመደው እንዲያደርግላቸው ጲላሞስን ለመኑት።

⁹ጲላሞስም፣ “የአይሁድን ንጉሥ እንድፈታላችሁ ትፈልጋላችሁ?” ሲል ጠየቃቸው፤ ¹⁰ምክንያቱም የካህናት አለቆች ኢየሱስን አሳልፈው የሰጡት በቅናት መሆኑን ያውቅ ነበር። ¹¹የካህናት አለቆች ግን በርባንን በእርሱ ምትክ እንዲፈታላቸው እንዲጠይቁ ሕዝቡን አነግሡ።

¹²ጲላሞስም እንደ ገና፣ “እንግዲያው የአይሁድ ንጉሥ የምትሉትን ምን እንዳደርገው ትፈልጋላችሁ?” አላቸው።

¹³እነርሱም እንደ ገና፣ “ስቀለው!” እያሉ ጮኹ።

¹⁴ጲላሞስም፣ “ለምን? ምን የፈጸመውን ጀል አል” አላቸው።

እነርሱ ግን፣ “ስቀለው!” እያሉ የባሰ ጮኹ።

¹⁵ጲላሞስም ሕዝቡን ደስ ለማሸኘት ሲል በርባንን ፈታላቸው፤ ኢየሱስን ግን ገርፎ እንዲሰቀል አሳልፎ ሰጠው።

ወታደሮች በኢየሱስ ላይ አፈዙ

15:16-20 ተጓ ምብ - ማቴ 27:27-31

¹⁶ወታደሮቹ ፕራይቶሪዮን ወደ ተባለ ወደ ገዢ ግቢ ወሰዱት፤ ሰራዊቱንም ሁሉ በአንድነት ሰበሰቡ። ¹⁷ቀይ ልብስም አለበሱት፤ የእሾኽ እክልል ጉንጉኑው በራሱ ላይ ደፉበት። ¹⁸ከዚያም፣ “የአይሁድ ንጉሥ ሆይ፤ ሰላም ለአንተ ይህን!” እያሉ እጅ ነሡት፤ ¹⁹ራሱንም በበትር መቱት፤ ተፋብትም፤ ተንበርክከውም ሰገዱለት። ²⁰ካፌዙብት በኋላም ቀዩን ልብስ

15:1 ማቴ5:22፣ 27:1:2፣ሉቃ22:66
15:2 ቀ፡9:12፣ 18:26፣ማቴ2:2
15:5 ማር14:61
15:9 ቀ፡2
15:11 ሐሥ3:14
15:15 ሉላ53:6
15:16 ዮሐ18:28፣ 33፣19:9
15:18 ቀ፡2

15:20 ዕብ13:12
15:21 ማቴ27:32፣ ሉቃ23:26፣ ሮሜ16:13
15:23 ቀ፡36፣ መዝ69:21፣ ምዕ31:6
15:24 ምዕ22:18
15:26 ቀ፡2
15:29 መዝ22:7፣ 109:25፣ዮሐ2፣19
15:31 መዝ22:7
15:32 ቀ፡2፣ ማር1:61
15:33 አሞ8:9
15:34 መዝ22:1
15:36 ቀ፡23፣ መዝ69:21

ገፈፉት፤ የገዛ ልብሱን አለበሱት፤ ሊሰቅሉትም ወሰዱት።

የኢየሱስ ስቅለት

15:22-32 ተጓ ምብ - ማቴ27:33-44፣ ሉቃ23:33-43፣ ዮሐ19:17-24

²¹የአሌክሳንድሮስና የሩፎስ አባት ስምዖን የተባለ አንድ የቀራና ሰው ከገጠር ሲመጣ መስቀሉን እንዲሸከም አስገደዱት። ²²ከዚያም ኢየሱስን፣ ትርጉሙ “የራስ ቅል ስፍራ” ወደ ተባለ ወደ ጎልጎታ ወሰዱት። ²³ከክርቤ ጋር የተቀላቀለ የወይን ጠጅም ሰጡት፤ እርሱ ግን አልተቀበለም። ²⁴ከዚያም ሰቀሉት፤ እያንዳንዱም ምን እንደሚደርስው ለማወቅ ዕጣ ተጣጥሰው ልብሱን ተከፋፈሉ። ²⁵ሲሰቅሉትም ጊዜው ከጠየቁ ሦስት ሰዓት ነበረ። ²⁶የክሱ ጽሑፍም፣ “የአይሁድ ንጉሥ” የሚል ነበር። ²⁷ከእርሱም ጋር ሁለት ወንጌዴ ዎችን አንዱን በቀኙ አንዱን በግራው ሰቀሉ። ²⁸መጽሐፍ፣ “ከዐመፀኞች ጋር ተቈጠረ” ያለ ወም በዚህ ተፈጻሚ። ²⁹በመንገድ የሚያል ፉትም ራሳቸውን እየነቀነቁ የሰድብ ናዳ በማውረድ እንዲህ ይሉት ነበር። “አይ! ቤተ መቅደስን አፍርሰህ በሦስት ቀን የምትሠራ አንተ ነህ፤ ³⁰እስቲ አሁን ከመስቀል ውረ ድና ራስህን አድን።”

³¹እንዲሁም የካህናት አለቆችና ጸሐፍት በማሸፍ እርስ በርሳቸው እንዲህ አሉ፤ “ሌሎችን አዳኑ፤ ራሱን ግን ማዳን አልቻለም፤ ³²አይተን ለምን ዘንድ ይህ ክርስቶስኸኛ፤ ይህ የእስራኤል ንጉሥ እስቲ ከመስቀል ይውረድ።” ከእርሱ ጋር የተሰቀሉትም እንደዚህ የሰድብ ናዳ ያወርዱበት ነበር።

የኢየሱስ መሞት

15:33-41 ተጓ ምብ - ማቴ 27:45-56፣ ሉቃ23:44-49

³³ከሰድስት ሰዓት ጀምሮ እስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ ሆነ። ³⁴በዘጠኝም ሰዓት ኢየሱስ፣ “ኤሎሂ፣ ኤሎሂ ላማ ሰበቅታኑ?” ብሎ በታላቅ ድምፅ ጮኹ፤ ትርጓሜውም “አምላኬ፤ አምላኬ ለምን ተውኸኝ?” ማለት ነው።

³⁵በዚያ ቆመው ከሰፍት አንዳንዶቹ ይህን ሲሰሙ፣ “ኤልያስን ይጣራል” አሉ።

³⁶ከዚያም አንድ ሰው ፈጥኖ ሂዶ የሆመጠ ወይን ጠጅ በሰፍነግ ነከረ፤ በዘንግም ስክቶ እንዲጠጣው ለኢየሱስ አቀረበለት፤ ከዚያም፣ “ተወት፤ እስቲ ኤልያስ መጥቶ ሲያወርደው እናያለን” አሉ።

*27 አንዳድ ቅጂች ቀ፡ 28 የላቸውም (ኢሳ 53:12)። *32 ወይም መሲሕ

³⁷ኢየሱስም በታላቅ ደምዕ ጮኸ፤ ነፍሱን ሰጠ።

³⁸የቤተ መቅደሱም መጋረጃ ከላይ እስከ ታች ከሁለት ተቀደደ። ³⁹በኢየሱስ ትይዩ ቆሞ የነበረውን የመቶ አለቃ እንደዚህ ጮኸ፤ ነፍሱን ሲሰጥ ባዩ ጊዜ፤ “ይህ ሰው በእውነት የእግዚአብሔር ላይ ጊዜ፤” አለ።

⁴⁰በዚህ ጊዜ ሴቶች ከፍቅ ሆነው ይመለከቱ ነበር፤ ከእነርሱም መካከል መግደላዊት ማርያም፣ የታናሹ ያዕቆብና የዮሳ እናት ማርያም፤ እንዲሁም ሰሎሜ ነበሩ። ⁴¹እነዚህ ሴቶች በገሊላ ሲከተሉትና ሲያገለግሉት የሰሩ ናቸው፤ ደግሞም አብረውት ወደ ኢየሱሳ ሳሌም ይመጡ ሌሎች ብዙ ሴቶች ነበሩ።

የኢየሱስ መቀበር

15:42-47 ተጓ ምብ - ማቴ 27:57-61፣ ሉቃ23:50-56፣ ዮሐ19:38-42

⁴²ጊዜው እየመሸ መጥቶ የሰንበት ዋዜማ ይኸውም የመዘጋጀት ቀን ሆነ። ⁴³የተከበረ የሸንጎ አባልና የእግዚአብሔርን መንግሥት ይጠባበቅ የነበረው የአርማትያሱ ዮሴፍ በድፍረት ወደ ጳላጦስ ሄዶ የኢየሱስን ሥጋ ለመውጣት። ⁴⁴ጳላጦስም እንዲህ በቶሎ መሞቱን ሲሰማ ተደነቀ፤ የመቶ አለቃውንም ጠርቶ ከሞተ ምን ያህል ጊዜ እንደ ሆነ ጠየቀው። ⁴⁵መሞቱንም ከመቶ አለቃው ካረጋገጠ በኋላ ሥጋውን ለዮሴፍ ሰጠው። ⁴⁶ዮሴፍም በፍታ ገዛ፤ ሥጋውንም አውርዶ በበፍታው ከከፊ ነው በኋላ፤ ከዐለት በተወቀረ መቃብር አኖረው፤ የመቃብሩንም ደጃፍ በድንጋይ ገጠመው። ⁴⁷ማርያም መግደላዊትና የዮሳ እናት ማርያም የት እንዳኖሩት ይመለከቱ ነበር።

ትንሣኤው

16:1-8 ተጓ ምብ - ማቴ 28:1-8፣ ሉቃ24:1-10

16 ሰንበት ካለፈ በኋላ መግደላዊት ማርያም፣ የያዕቆብ እናት ማርያምና ሰሎሜ ሄደው የኢየሱስን ሥጋ ለመቀባት ሸቱ ገዙ። ²በሰላምንቱ መጀመሪያ ቀን ጠዋት በማለዳ፣ ገና ፀሐይ እንደ ወጣች፣ ወደ መቃብሩ በመሄድ ላይ ሳሉ፣ ³“ድንጋይን ከመቃብሩ ደጃፍ ላይ ማን ያንከባልልናል?” በማለት እርስ በርሳቸው ይነጋገሩ ነበር።

⁴ቀና ብለው ሲመለከቱ፣ በጣም ትልቅ የነበረው ድንጋይ ከደጃፉ ላይ ተንከባሎ አዩ። ⁵ወደ መቃብሩ እንደ ገቡም፣ ነጭ ልብስ የለበሰ ጉልማሳ በቀኝ በኩል ተቀምጦ አዩና ደነገጠ።

15:37 ዮሐ19:30
15:38 ፀብ10:19:20
15:39 ቍ45፣ ማቴ4:3፣ ማር1:11፣19:7
15:40 መዝ38:11፣ ማር16:1፣ሉቃ24:10፣ ዮሐ19:25
15:41 ማቴ27:55፣56፣ ሉቃ8:2፣3
15:42 ማቴ27:62፣ ዮሐ19:31
15:43 ማቴ3:2፣ 5፣22፣ሉቃ2:25፣38
15:45 ቍ39
15:46 ማር16:3
15:47 ቍ40
16:1 ሉቃ23:56፣ ዮሐ19:39፣40
16:3 ማር15:46
16:5 ዮሐ20:12

16:6 ማር1:24
16:7 ማር14:28፣ ዮሐ21:1፣ጳ23
16:9 ማር15:47፣ ዮሐ20:1፣ጳ18
16:11 ቍ13፣14፣ ሉቃ24:11
16:12 ሉቃ24:13፣32
16:14 ሉቃ24:36፣ጳ43
16:15 ማቴ28:1፣ጳ20፣ ሉቃ24:47፣48፣ ሐሥ1:8
16:16 ዮሐ3:16፣ 18፣36፣ሐሥ16:31
16:17 ማር9:38፣ ሉቃ10:17፣ ዮሐ4:48፣ሐሥ2:4፣ 5፣16፣8፣7፣10፣46፣ 16:18፣1፣9፣6፣ 13፣ጳ16፣1፣ጳ።2፣10፣ 28፣30፣13፣1፣ 14፣2፣ጳ39
16:18 ሉቃ10:19፣ ሐሥ6:6፣28፣3፣ጳ5

⁶እርሱ ግን እንዲህ አላቸው። “አትደንገጡ፤ የምትፈልጉት የተሰቀለውን የናገራቱን ኢየሱስን ነው፤ እርሱ ተነሥቶአል፤ እዚህ የለም፤ እርሱን ያኖሩበት ስፍራ ይኸውላችሁ። ገነገር ግን ሄዳችሁ ለደቀ መዛሙርቱና ለጴጥሮስ፤ ‘ቀድሞአችሁ ወደ ገሊላ ይሄዳል፤ እንደ ነገራችሁ እዚያ ታገኙታላችሁ’ ብላችሁ ንገሯችሁ።”

⁸ሴቶቹም እየተንቀጠቀጠና እየተደነቁ ከመቃብሩ ሸሽተው ወጡ፤ ፈርተው ስለ ነበር ለማንም አንዳች አልተናገሩም።

⁹በሰላምንቱ መጀመሪያ ቀን ማለዳ ከመቃብሩ ከተነሣ በኋላ፣ ሰባት አጋንንት ላወጣላት ለማርያም መግደላዊት በመጀመሪያ ታየ። ¹⁰እርሷ ሲሞ ሄዳ፣ ከእርሱ ጋር የነበሩት እያዘኑ ሲያለቅሱ አግኝታ እርሱ ሕያው መሆኑንና ለእርሷም መታየቱን ነገረቻቸው። ¹¹እነርሱ ግን አላመኗትም።

¹²ከዚህ በኋላ ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱ ወደ ገጠር ሲሄዱ በሌላ መልክ ታያቸው። ¹³እነርሱም ተመልሰው ይህንኑ ለቀሩት ነገሯቸው፤ ይሁን እንጂ እነርሱንም አላመኗቸውም።

¹⁴ከዚያም ዐሥራ አንዱ በማዕድ ላይ ሳሉ ተገለጠላቸው፤ ከተነሣ በኋላ ያዩት ሰምና የነገሯቸውን ስላላመኗቸው፣ አለ

¹⁵እንዲሁም አላቸው፤ “ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ፤ ወንጌልንም ለፍጥረት ሁሉ ሰበኩ። ¹⁶ያመነ የተጠመቀ ይድናል፤ ያላመነ ግን ይፈረድ በታል። ¹⁷የሚያምኑትን እነዚህ ምልክቶች ይከተሏቸዋል፤ በሰሜ አጋንንትን ያወጣሉ፤ በአዲስ ልሳንም ይናገራሉ፤ ¹⁸እባቦችን በእጃቸው ይይዛሉ፤ የሚገደል መርዝ ቢጠጡ እንኳ አይጉዳቸውም፤ እጃቸውንም በሕመም ተኞች ላይ ይጭናሉ፤ እነርሱም ይፈወሳሉ።”

¹⁹ጌታ ኢየሱስ ይህን ከተናገራቸው በኋላ ወደ ሰማይ ዐረገ፤ በእግዚአብሔርም ቀኝ ተቀ መጠ። ²⁰ከዚያም ደቀ መዛሙርቱ ወጥተው፣ የሰጠራው ሁሉ ሰበኩ፤ ጌታም ከእነርሱ ጋር ይሠራ ነበር፤ ትምህርታቸውንም ተከ ትለው በሚፈጸሙ ምልክቶች ቃሉን ያጸና ነበር።

³⁹ እንዳንድ ቅጂች እንደዚህ ጮኸ የሚለው ሐረግ የላቸውም።
²⁰ እንዳንድ የጥንት ቅጂች በቀጥታ 9-20 ላይ ያለው ክፍል የላቸውም።